

GEIRANGER SENTRUMSUTVIKLING

Foto fra Monica
Flicker CC-license

TOM
DAV

DRONNINGALANDSKAP

GEIRANGER SENTRUMSUTVIKLING

Innholdsfortegnelse

1. innledning	s. 3
2. overordnet landskapsverdi	s. 6
3. historisk tilbakeblikk	s. 15
4. registrering og enkle analyser	s. 19
5. mulighetsskisse for Geiranger sentrum	s. 41
6. skisseprosjekt bygg	s. 62
7. skisseprosjekt fjordparken og bryggekannten	s. 97

GEIRANGER SENTRUMSUTVIKLING

Det levende sentrum er mye mer enn form og funksjon, det er opplevelser, stemninger og drømmer. Det er flytende og omskiftelig slik som været og årstidene. Til grunn for studien ligger et grunnsyn at om Geiranger blir et godt sted for lokalsamfunnet, så blir det også et attraktivt sted for de besøkende. Det betyr at personlige forhold som erfaringer, livsfase, verdipreferanser og opplevelser av stedet får betydning, og at vi har lagt stor vekt på medvirkningsrundene og alle innspillene vi har fått gjennom dem når det kommer til de løsninger vi har valgt.

Med et mål om å gjøre stedet bedre har det gjennom studien vært et mål om å ha et ekstra blikk på vintersesongen – både for å forlenge det sesongmessige potensialet for turisme, men ikke minst for å tilby kvaliteter og aktiviteter for lokalbefolkningen gjennom den årstiden da det først og fremst er de som bruker stedet. Badstue, vinterbadeanlegg, overdekte aktivitetsarealer og nye funksjoner i sentrum underbygger dette.

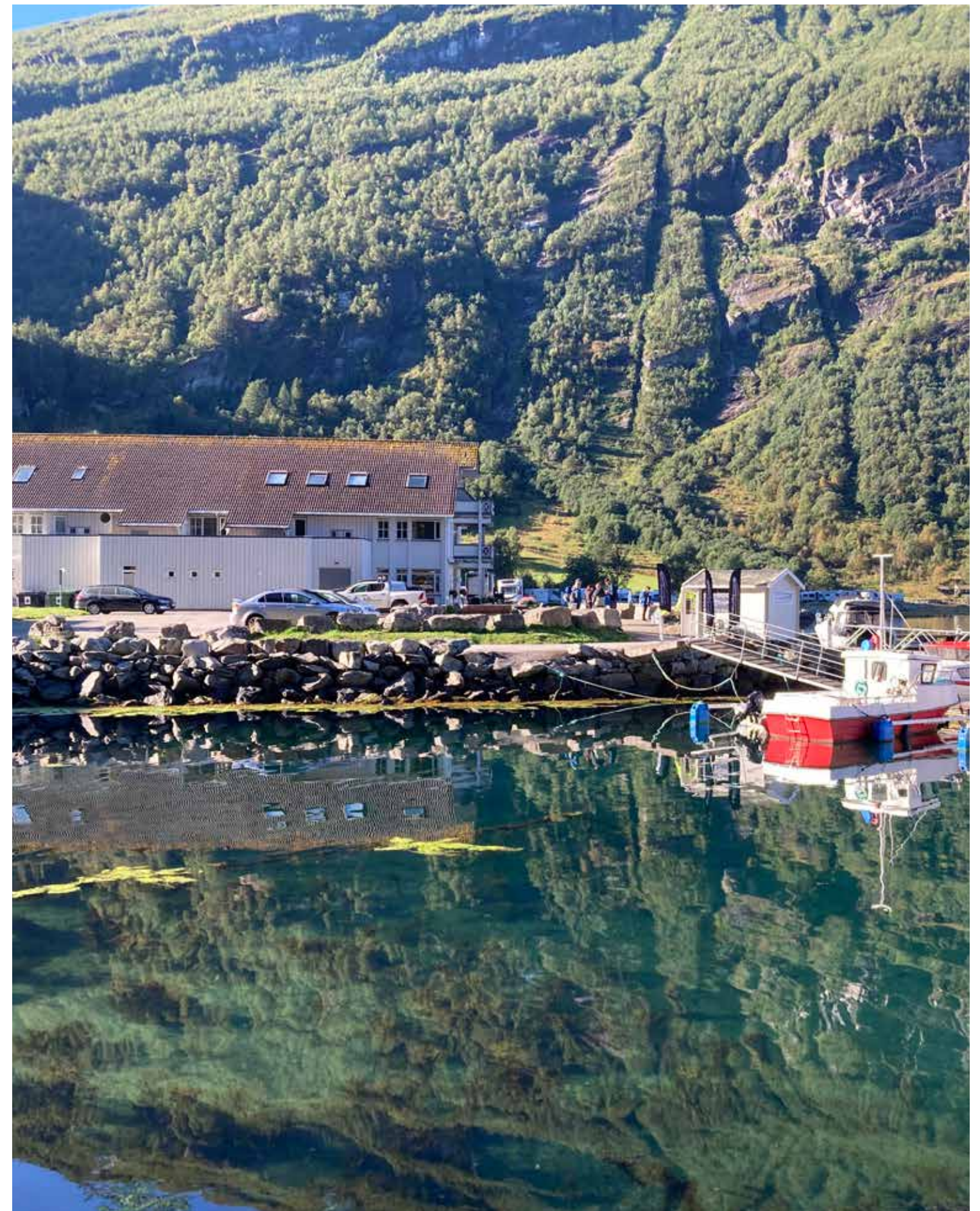
Gode sentrums kvaliteter oppstår som følge av gode og varierte forløp av rom med en skala som både rommer behovene gjennom turistsesongen, men som samtidig er tjenlig og oppleves som omsluttende og intime i de delene av året hvor trykket er lavere. Mye av dette oppdraget handler om å sette disse kvalitetene i spill, og gi form til noe som oppleves godt, trygt, kjent og nært, samtidig som det må ha kapasitet til å håndtere de besøkende som utgjør en økonomisk livsnerve for stedet.

Sentrumsutvikling av Geiranger kan slik sett ikke knyttes til arkitektur- og bygderomskvaliteter eller funksjon alene, men må vurderes opp mot hvordan sammenhengene mellom de ulike elementene blir, og ikke minst hvordan dette tilpasser seg en natur med verdensarvstatus.

Gjennom mulighetsstudiedelen av dette arbeidet er det utarbeidet en overordnet og strategisk plan for Geiranger sentrum. Planen er tuftet på analyser av stedet – både romlige analyser, analyser av verdier knyttet til kultur og natur, og sosiale analyser, i tillegg har det vært et stort fokus på trafikale utfordringer og parkering. Arealet som kan utvikles er begrenset. I tillegg til verdensarvstatusen ligger det føringer knyttet til naturfare, -verdier og kulturminner.

Den overordnede planen for Geiranger sentrum bygger på, og tar sikte på å utvikle, stedets egenart og identitet. Gjennom planen legges føringer for utvikling av arealene og mellomrommene i sentrum, med fokus på mobilitet, funksjon og romlige opplevelser. Studien foreslår strategiske grep for en mer tjenlig utnyttning av sentrum til nye tilbud, og setter rammer for videre utbygging i de sentrale sentrumsområdene. Det er lagt stor vekt på at utviklingen skal kunne foregå over tid og på måter som bygger opp rundt en bærekraftig utvikling – både miljømessig, økonomisk og sosialt. Det er lagt vekt på at tiltakene kan tilpasses en utvikling med eller uten etablering av parkeringshall i fjell.

Geiranger har en verdensarvstatus som både gir enorme muligheter, men som også representerer begrensninger på en videre utvikling. Prosjektet forholder seg til både dette, samt implikasjonene av de store turiststrømmene som dette genererer, dette gjøres blant annet ved å få frem muligheter for bedre mobilitet, forløp for gående, og utnyttning av det eksisterende sentrumsarealet i form av skisseprosjekt for nye bygg, ny park og ny kaifront. For dette formålet er det gjennom studien arbeidet aktivt med det særegne ved Geiranger og å få frem hvordan dette kan brukes og forsterkes ved utforming av de nye tiltakene.

Rapport og prosess

Studien er utviklet i to deler. En overordnet og strategisk mulighetsstudie for et utvidet sentrum, og skisseprosjekt for bygg, park og kaifront i sentrum.

Mulighetsstudien viser en overordnet retning for sentrumsutviklingen og inkluderer en utviklingsplan med strategi for Geiranger sentrum. I mulighetsstudien er det på basis av innledende analyser laget strategier for en utvikling med siktemål om mer strukturert og grønnere mobilitet, samt en tettere og mer kvalitetsrik arealutnyttelse.

Tetthet og flerbruksmuligheter øker både tilbud og kan gi synergier som muliggjør tilbud utover i de tynnere besøkte skuldersesongene. Infrastruktur og mobilitetsløsninger er vurdert inn som en integrert del av løsningene. I studien er det også fokusert på en opprydding og oppstramming av det etablerte, med oppmerksomhet på dekke i gågaten og de tilgrensende torgarealer, beplantning, renovasjon, varelevering og håndtering av midlertidig salg og torgaktivitet.

Løsningene er utviklet i et vekselspill mellom prinsippskisser, plantegninger og referanser. Skissedelen av studien omfatter bygg på de tre sentrumsformålsområdene, BS7, BS8 og BS9, i gjeldende reguleringsplan, samt den landbaserte delen av småbåthavnen og parkareal foran BS9. Skisser av byggene viser overordnet plan, volumer med arkitektonisk form og forslag til enkel programmering av funksjoner. For utearealene vises disse i plan og snitt, samt perspektiver fra 3D-modell.

Organisering

Studien er utført høsten 2022. Arbeidet med studien har vært utført av 3RW arkitekter og Dronninga Landskap med en tverrfaglig prosjektgruppe bestående av arkitekter og landskapsar-

kitekter og samfunnsvitere. Oppdragsleder har vært Tord Bakke, som sammen med Ragnhild Momrak (ansvarlig landskapsarkitektur) og Sixten Rahlff (ansvarlig arkitektur) har utgjort kjerne teamet. Øvrig sentrale medarbeidere har vært Camilla Arnesen, Marie Momrak Selnesaunet og Una B. Sverdrup.

Gjennomføring

Sentrale omdreiningspunkter i arbeidet har vært prosessene som har foregått i Geiranger. Innledningsvis (uke 36) i form av befaring, møte med arbeidsgruppen, samt andre sentrale aktører og premissgivere for sentrumsutviklingen. Deretter i form av midtveisseminar (uke 43) med folkemøte og medvirkningsmøter med interessenter; lokalbefolkning, barn og unge, grunneiere, reiselivsaktører, annet næringsliv, kulturliv, foreninger og lag. I tillegg ble det holdt noen nettmøter tidlig i prosessen knyttet til vei-, parkerings- og trafikk situasjonen.

Forslag til mulighetsstudiedelen ble utformet med basis i de innledende møtene og befaringen i perioden frem mot midtveisgjennomgangen. Gjennom møtene som var organisert til midtveisgjennomgangen ble analysene samt forslagene i mulighetsstudien: helhetsplan og strategisk utvikling av sentrum lagt frem, kritisk gjennomgått og vurdert opp mot de ulike interessene. På bakgrunn av gjennomgangen ble helhetsplanen og strategien revidert og arbeidet med skisseprosjekt for bygg, kaifront og park påbegynt.

Midtveisgjennomgangen

Midtveisseminaret i slutten av oktober var hektiske og konstruktive dager. Det var satt opp møte med en rekke sentrale aktører i sentrum knyttet til blant annet: Storfjordens venner, Brassieriet Posten, Joker, skolen (elevene), Havila Hotell, Geiranger Turbuss og Taxi, Omsorgssenteret, Geiranger

Camping, Verdsarvstiftinga, nausteiere og Zenisk. I tillegg til dette var det møte i med arbeidsgruppen og et åpent folkemøte. For folkemøtet var det lagt opp til en grundig presentasjon av analyser og mulighetsstudiens anbefalinger og forslag, etter fulgt av en spørsmålsrunde i plenum og mulighet for å diskutere spørsmål en-til-en eller i små grupper i etterkant.

Gjennom de ulike sesjonene kom det frem supplerende og detaljert informasjon om situasjonen knyttet til de ulike elementene i studien, i tillegg til tilbakemeldinger på forslagene som ble lagt frem. Generelt var tilbakemeldingene positive. Den mest generelle bekymringen var knyttet til at studien legger opp til å ta vekk en del parkeringsplasser. Denne bekymringen er tatt på alvor i prosessen og det er søkt å finne løsninger som både er fleksible og som kan implementeres over tid for ikke å skape for store utfordringer knyttet til parkeringssituasjonen. Det er likevel slik at selve oppdraget, som bygger på reguleringsplanen for sentrum, legger opp til at en del av parkeringsflatene i sentrum skal omdisponeres til byggeformål.

Sentrale elementer vi har tatt med oss er blant annet ønsker om mer grønt i sentrum, aktivitets- og lekeområder, toaletter, tilbud til ungdom, torgboder, eldreboliger, vinteraktiviteter, badstue, med mer.

Helhetsplanen og strategiene for sentrum er revidert og justert på noen punkter etter midtveisseminaret, men i hovedsak viste de ulike møtene en god tilslutning til anbefalingene for fremtidig utvikling. Det er dette grunnlaget som har lagt som basis for utvikling av de ulike skisseprosjektene. Skisseprosjektene er dermed en forlengelse og utdyping av mulighetsstudien, og viser detaljerte forslag til utvikling av sentrumsområdet rundt butikken i tråd med reguleringsplan.

Målsetting

Mulighetsstudien

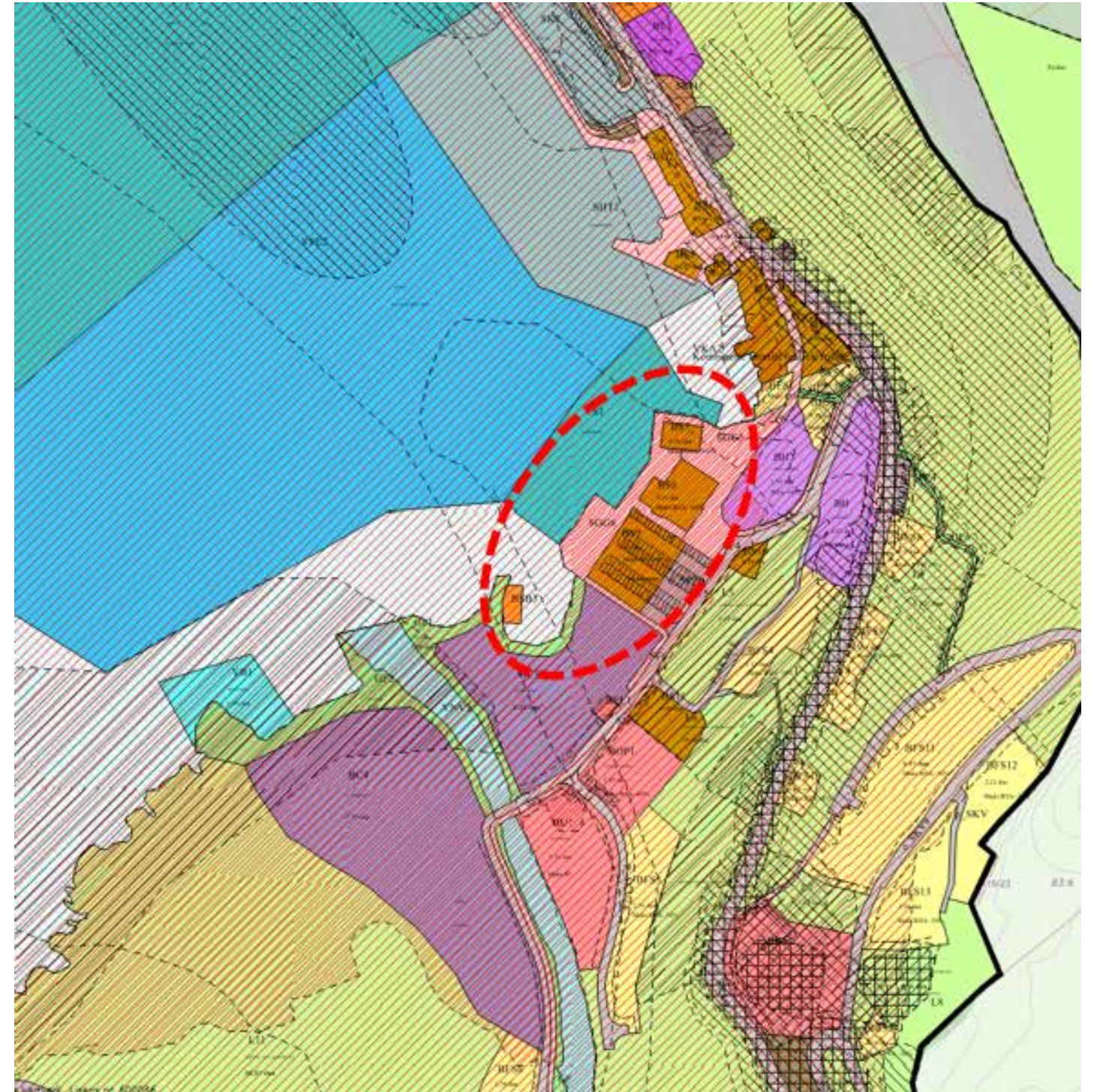
- Utrede konkrete løsninger for nye bygg og utforming av ubygde areal i sammenheng med eksisterende bebyggelse.
- Det er ønskelig å koble sjøområdet sammen med boligområdene og verdensarvsenteret, blant annet gjennom å lage et sammenhengende turveinnett.
- Forslag til hvordan man bedre kan utnytte eksisterende areal, som gangstier, areal mellom husene og i eksisterende bygg.
- Økt bevissthet rundt stedsidentitet og sentrumsområdets særpreg.
- Foreslå og legge til rette for spennende aktiviteter man kan få til i sentrum som kan øke tallet på besøkende, særlig i skuldersesongene.
- Kartlegge de levedyktige økonomiske dynamikkene. Det skal også legges til rette for at disse blir utviklet og bygge opp under disse gjennom en overordnet utviklingsplan med handlingsprogram.

Skisseprosjektet

- Prosjektet skal utarbeide skisser av bygg og mulige løsninger for hvordan nye bygg kan utformes, med bakgrunn i gjeldende reguleringsplan.
- Tegninger av nye bygg på de tilgjengelige tomtene ved Joker. BS 7, BS 8 og BS 9. Arkitektene skal komme med forslag til hvilke aktiviteter/bruk de skal legge til rette for.
- Arkitektonisk utforming av Geiranger gjestehavn (den landbaserte delen), i samarbeid med prosjektlederen for gjestehavna, for å sikre en god overgang mellom land og sjø.
- Utforming av parkeareal for plassering av skulpturene til Storfjordens Venner, «Fjordfolket». Dette må skje i samarbeid med kunstneren som har laget disse.

Særlig utfordring

Sommerfullt og vinterstille. Geiranger er en populær turistattraksjon i sommersesongen med rundt 1 million tilreisende, men det er svært få tilreisende i øvrige sesonger. Med en befolkning på 226 innbyggere (2021) på vinteren oppleves derfor sentrum som tomt og stille. Dette gjør at Geiranger har utfordringer i både sommersesongen og for øvrig. Sentrum er lite og kompakt, og med mange tilreisende om sommeren oppleves det som overfylt. Det er både cruisebåter på fjorden, og busser, campingvogner, biler, og mange gående på land. Om vinteren fremstår sentrum som tomt og med lite innhold, ettersom det er store arealer og mange attraksjoner tilrettelagt for sommerturisme, som da ikke brukes. Denne utfordringen krever gjennomtenkte tilrettelegginger.

Utsnitt fra reguleringsplan

OVERORDNET LANDSKAPSVERDI

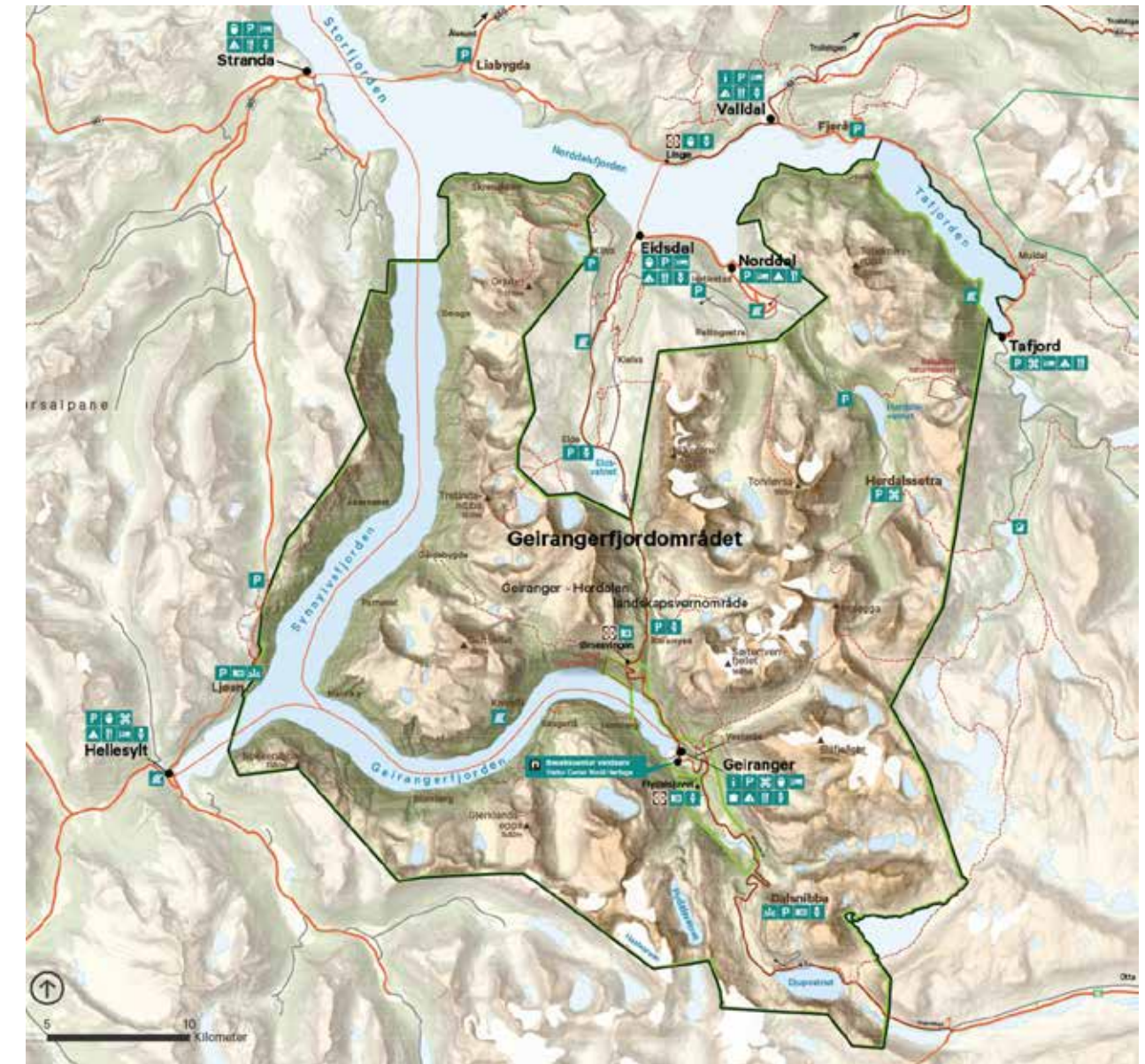

OM VERDENSARVEN

- Omfatter steder og kulturminner med enestående kulturelle eller naturhistoriske verdier. Formålet med lista er å verne om natur- og kulturarven på kloden. Det kreves at områdene på listen blir vernet og tatt vare på for framtiden.
- I Norge er det 8 verdensarvsteder. Vestnorsk fjordlandskap ble innlemmet på verdensarvlista i 2005, og er det eneste av disse som har fått verdensarvstatus på grunn av naturverdiene.

Om Vestnorsk fjordlandskap

- De to spektakulære fjordområdene er eksempler på klassiske fjordlandskap i geologisk betydning. De viser utviklingen av landskapet fra siste istid og frem til i dag. Begge områdene er eksempler på unge, aktive isbrelandskap.
- Spor i landskapet viser at fjordområdene har vært brukt av mennesker siden isen trakk seg tilbake for 10 000 år siden. På små flater langs fjordene ligger det gårdsbruk og på fjellhyllene over fjorden ligger det fjellgårder. De fleste av disse er nå fraflyttet.
- Gårdene ligger på steder som gir vern for snø- og steinras. Bosettingene viser at det har vært drevet et nøysomt jordbruk tilpasset en farefull, men samtidig rik natur. Flere av dalene i fjellet har setre.
- Områdene er lite påvirket av mennesker. Utenfor tettbygde strøk er det få synlige tekniske inngrep, som for eksempel kraftledninger mellom breer, snaufjell og fjorder. Geirangerfjorden og Nærøyfjorden er derfor de største urørte fjordlandskapene i Norge.
- UNESCO regner området for å være "blant de vakreste fjordlandskapene på kloden".

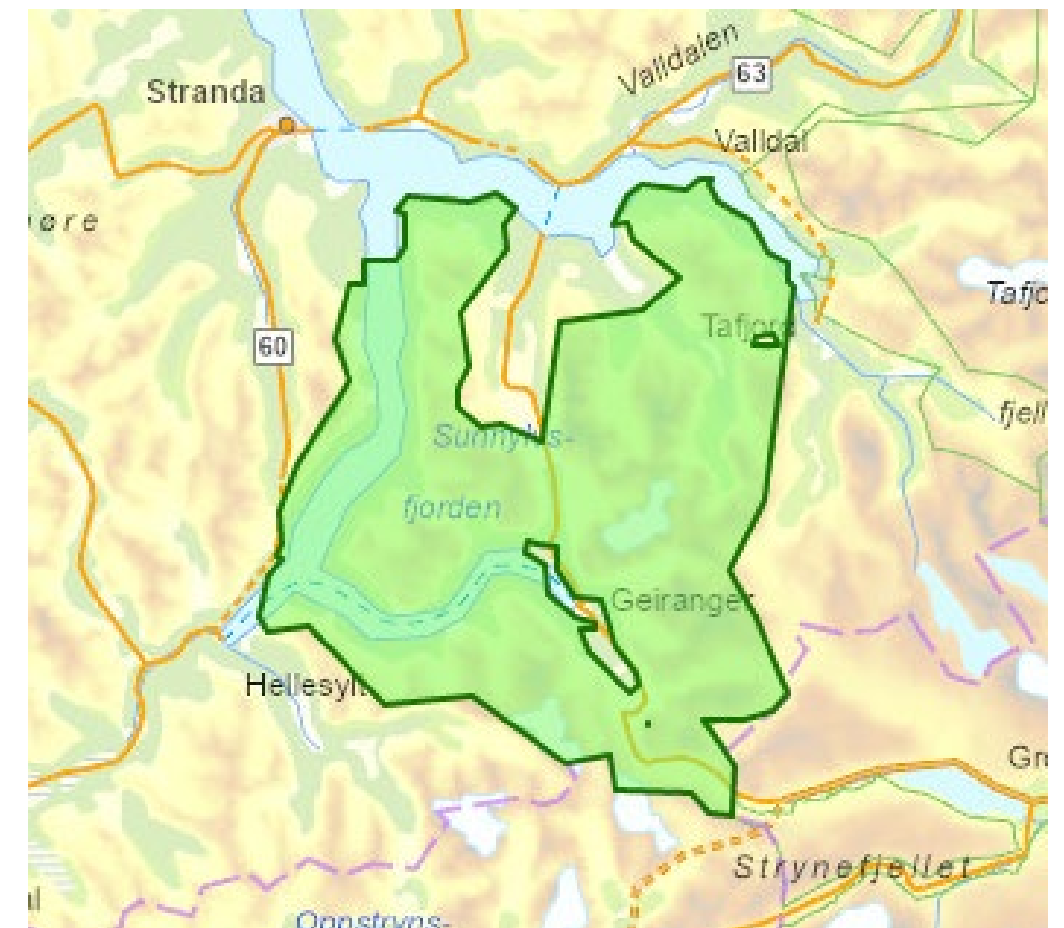
NATURVERDIER

Geiranger-Herdalen landskapsvernområde

- Særpreget fjord- og fjellandskap med et rikt og variert plante- og dyreliv.
- Preget av urørte vann, vassdrag og fosser, og har flere inngrepsfrie naturområder

Fjordgårdene, setermiljøene og kulturminnene formidler samspillet mellom mennesker og natur gjennom årtusener. Kultur- og naturlandskapet er preget av rikt arts mangfold, rødlistearter og sjeldne naturtyper. I røyken fra de mange fossene kan man finne den unike Sunnmørsmarikåpa (*Alchemilla semidivisa*). Villreinen utgjør også et spesielt innslag i den østre delen av området.

Landskapsformene og geologien i hele området er utpreget. Spesielt verdifull er mineralforekomsten i naturreservatet Kallskaret, der eklogitt og andre sjeldne bergarter ligger opp i dagen.

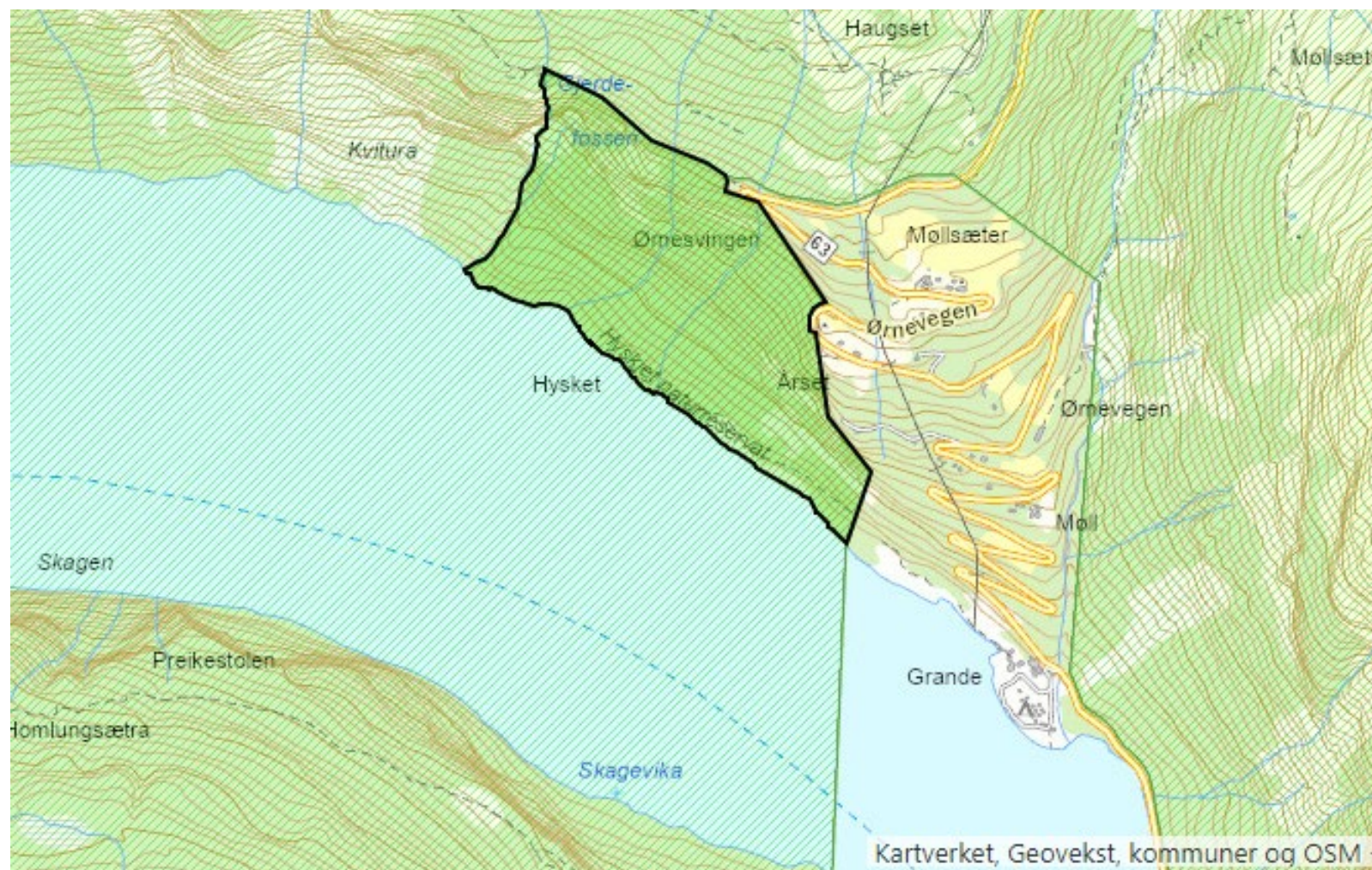
HYSKJET NATURRESERVAT

Naturreservatet Hyskjet er en særdeles rik edelløvskogli der den sjeldne Mnemosynesommarfuglen lever.

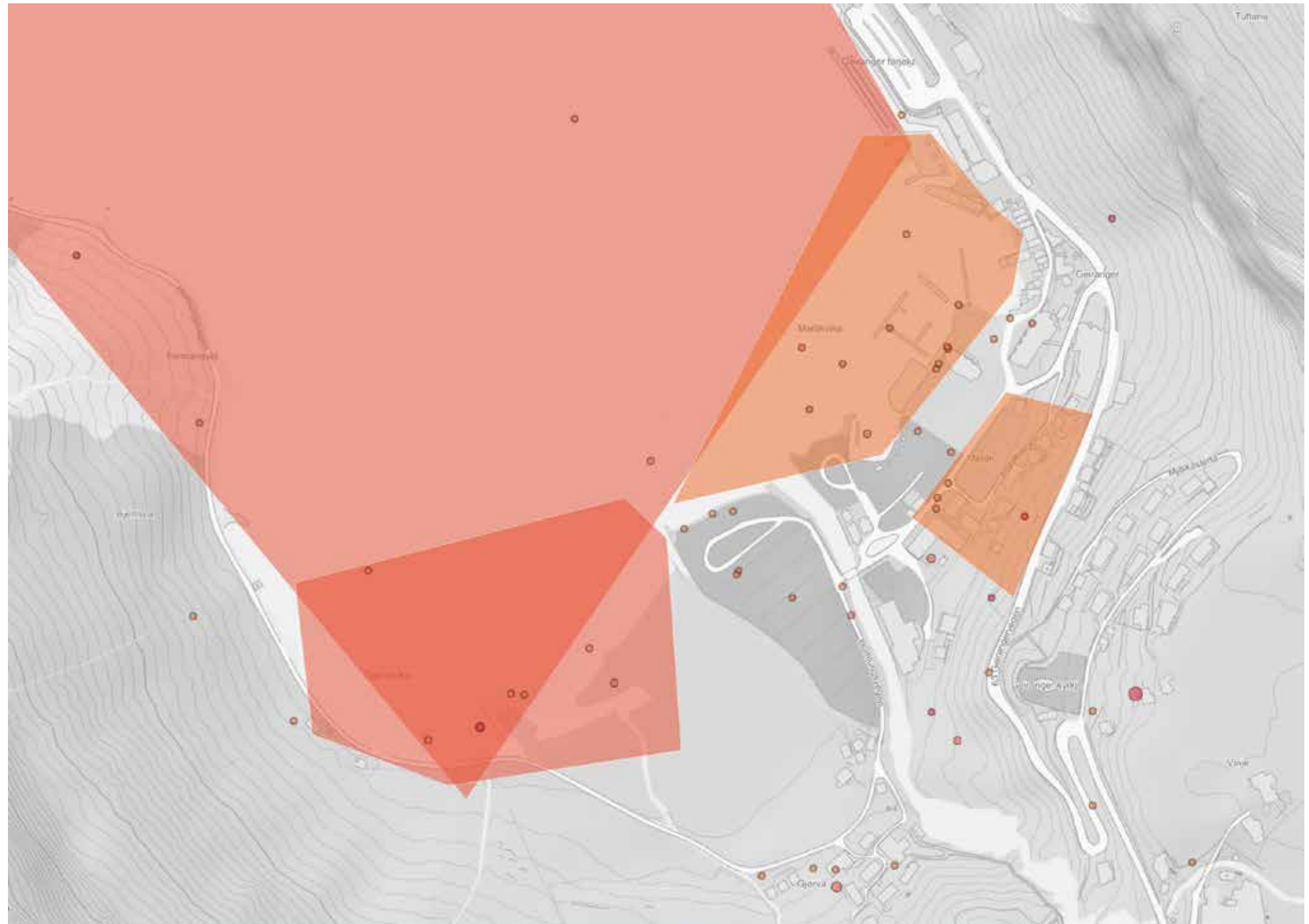
Stor bloddråpesvermer
Zygaena lonicerae

Den sjeldne Stor bloddråpesvermer er også blitt observert både her og i sentrum.

ARTSRIKT

Geiranger sentrum med området rundt er svært artsrikt. Kartet til venstre viser truede eller nær truede arter som er registrert i området, og omfatter både fugler, dyr, insekter og planter.
Kilde: artsdatabanken.no

ARTSDATABANKEN- RØDLISTA ARTER (DYR)

Fuglene vist på denne siden utgjør fugler som er registrert i Geiranger sentrum, og som i Artsdatabanken er klassifisert som sterkt truet, nær truet eller sårbar.

**EN
(STERKT TRUET):**

STORSPOVE

TEIST

RØDSTILK

TJELD

TAKSVALE

**NT
(NÆR TRUET):**

GRÅMÅKE

FISKEMÅKE

KORNKRÅKE

GRØNNFINK

NORDFLAGGERMUS

**VU
(SÅRBAR):**

ARTSDATABANKEN- RØDLISTA TRÆR

Det rike naturgrunnlaget er utgangspunkt i et rikt og stedegent vegetasjonsbilde med blant annet edelløvskog med alm og ask, som også er rødlistet.

ASK

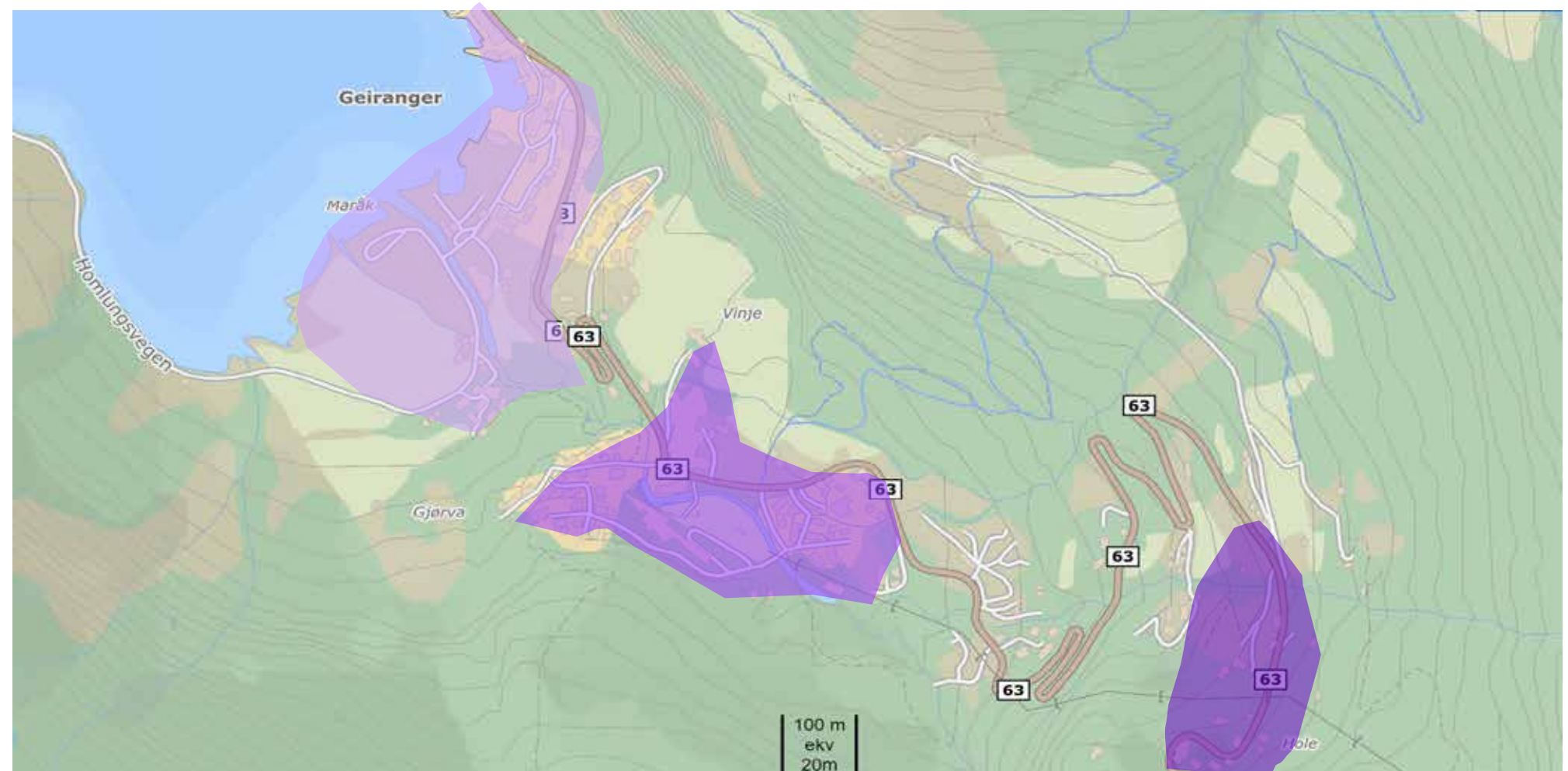
ALM

EDELLAUVSKOG, GEIRANGER

TOPOGRAFI - TERRASSER

Man kan beskrive Geiranger sentrum som plassert på ulike terrasser eller platå, der opplevelsen av landskapsrommet og utsikten til Geirangerfjorden oppleves veldig forskjellig.

Bildene under viser ankomsten til Geiranger fra øst, og hvordan opplevelsen av landskapet og oppfattelsen av sentrum endrer seg.

Utsikt fra Dalsnibba: Et mektig fjordlandskap med en cruisebåt i det fjerne.

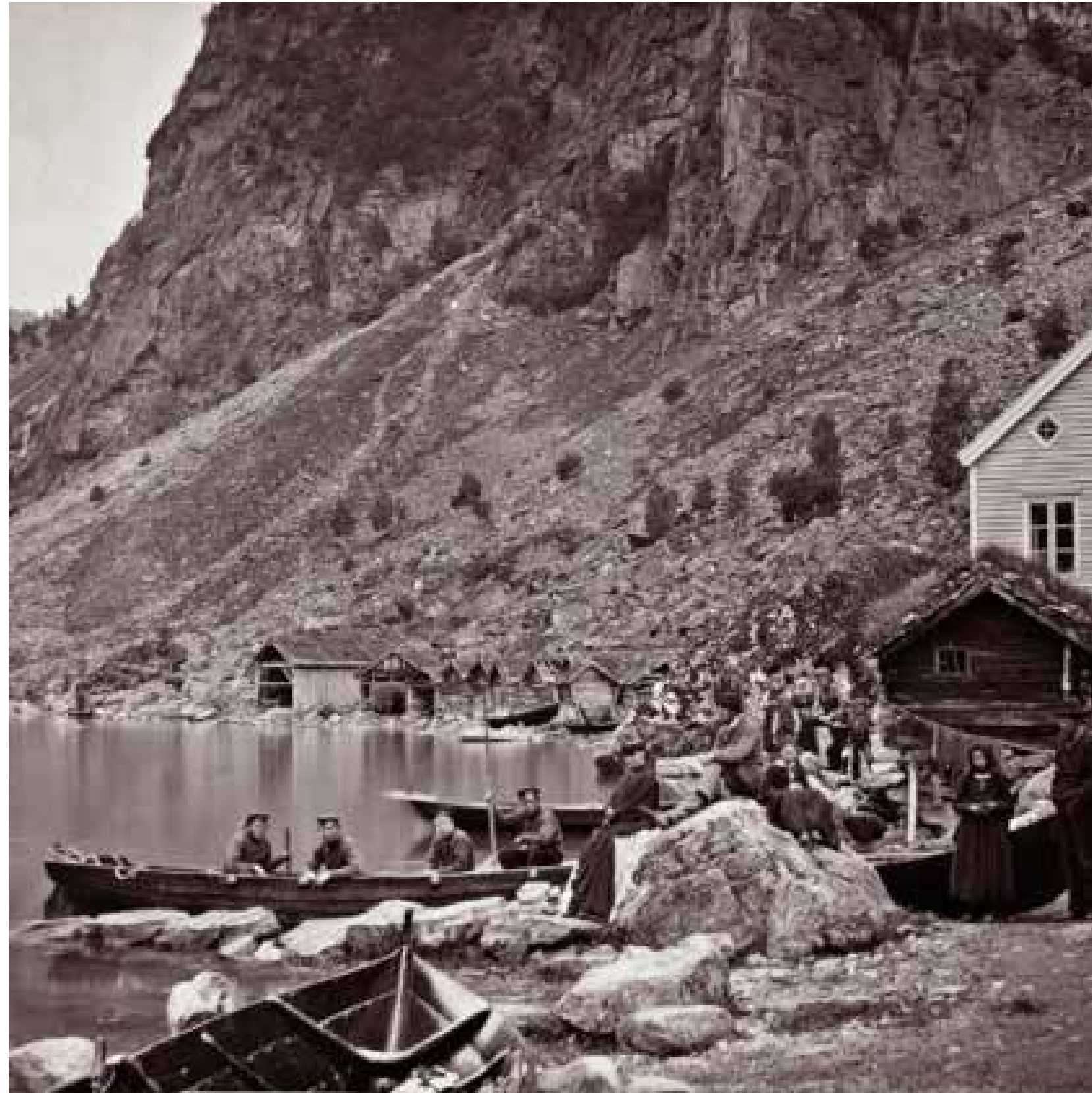

Utsikt fra Flydalsjuvet: Den nedre delen av sentrum er ikke synlig. Det kan se ut som cruisebåten legger til land ved en grønn eng.

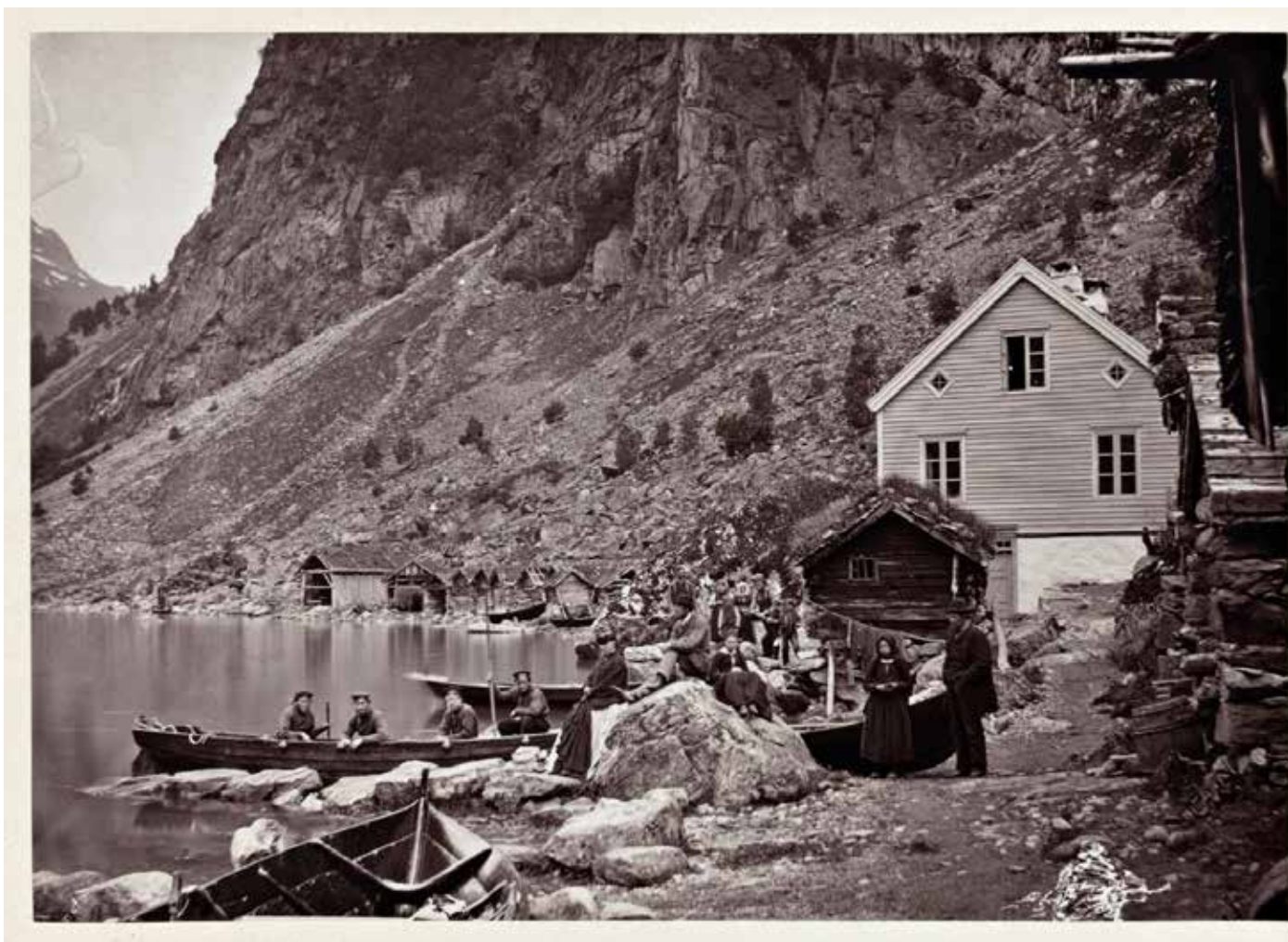
Utsikt fra kirka: Først her oppdager man den indre delen av fjorden og sentrumsområdet.

HISTORISK TILBAKEBLIKK

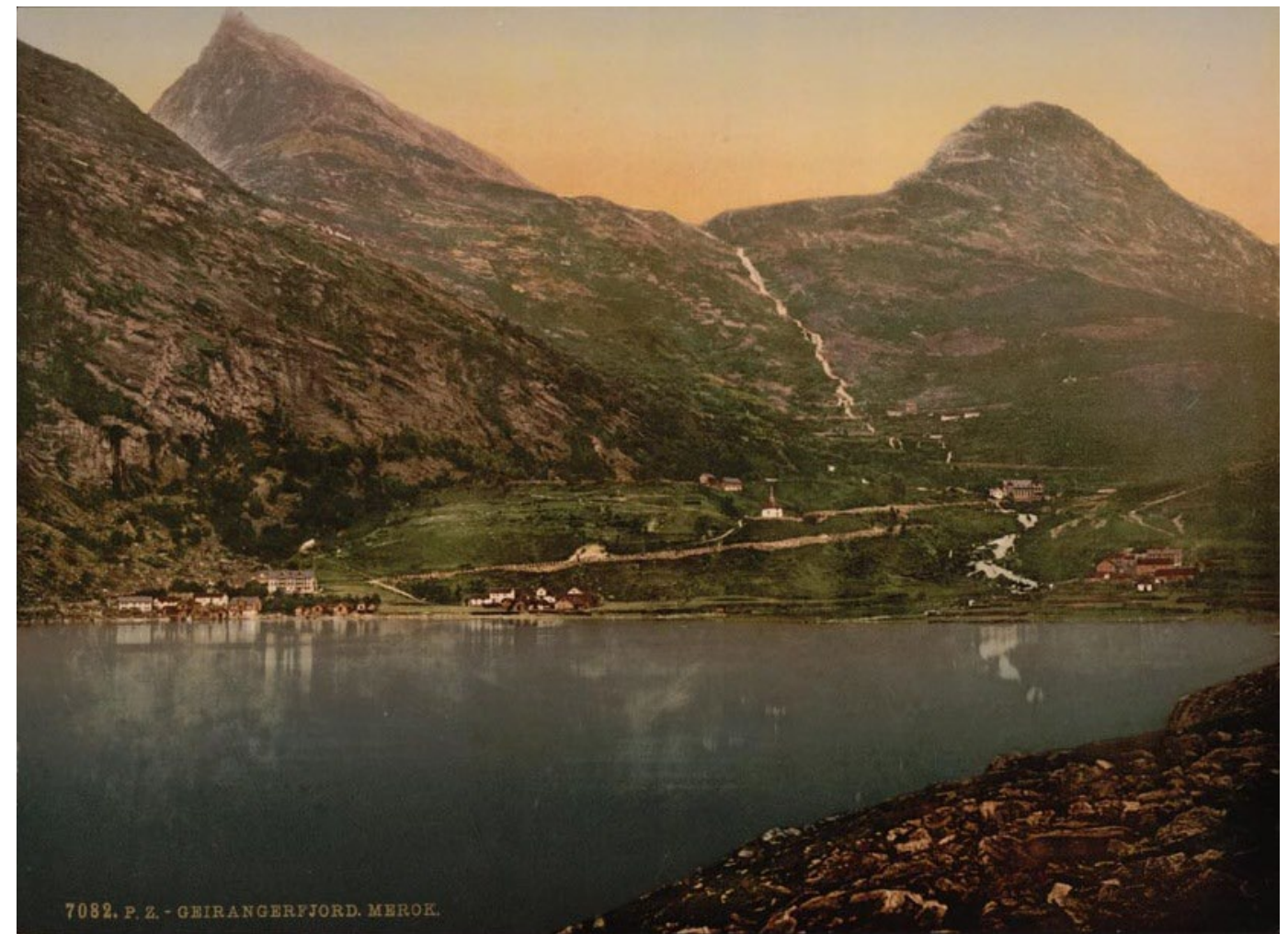

HISTORISK TILBAKEBLIKK

Geiranger har historisk tradisjon for å være et turiststed på grunn av sin storslåtte natur og at det herfra er så kort vei fra fjord til tindetopp. På bildet under til venstre ses nausterekka, som i dag er bevart og en viktig del av Geiranger sentrum. Geirangervegen med fint murarbeid er også godt synlig.

1869: "Cruise of the "Nereid"
Fotograf: Edward Backhouse Mounsey (1840-1911) Eier:
Nasjonalbiblioteket

1900 eller før

Bildene under er tatt omtrent på samme sted, og sier noe om hvordan sentrum har endret seg.

Før 1900. Fotograf ukjent

Ca 1900. Fotograf: Marthinius Skøien

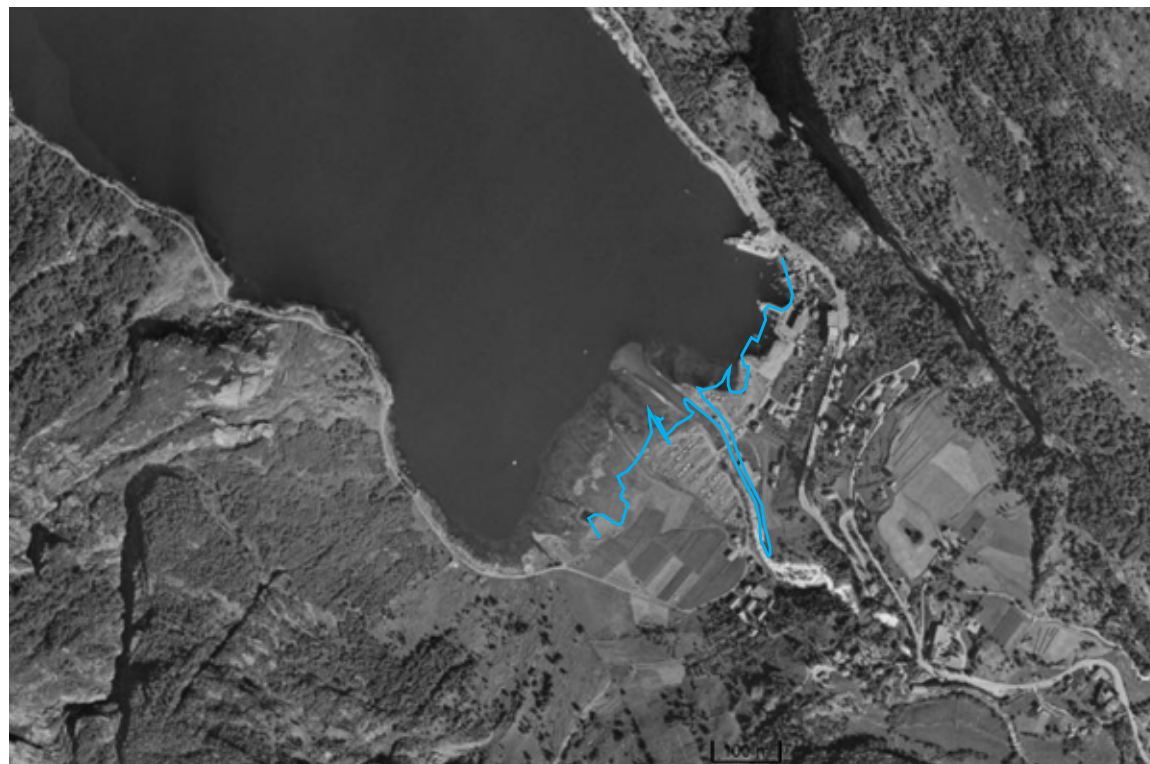
2022

ENDRING AV SJØLINJA

Ved å sammenligne flyfoto ser man hvordan sjølinja har endret seg over tid. På flyfotoene under har vi lagt dagens sjølinje oppå flyfotoet fra 1976. Da ser vi at det har foregått noe utfylling nord for Maråkelva.

2006

1976

2021

REGISTRERINGER OG ANALYSER

13. Januar 2023

REGISTRERING OG ENKLE LANDSKAPSANALYSER

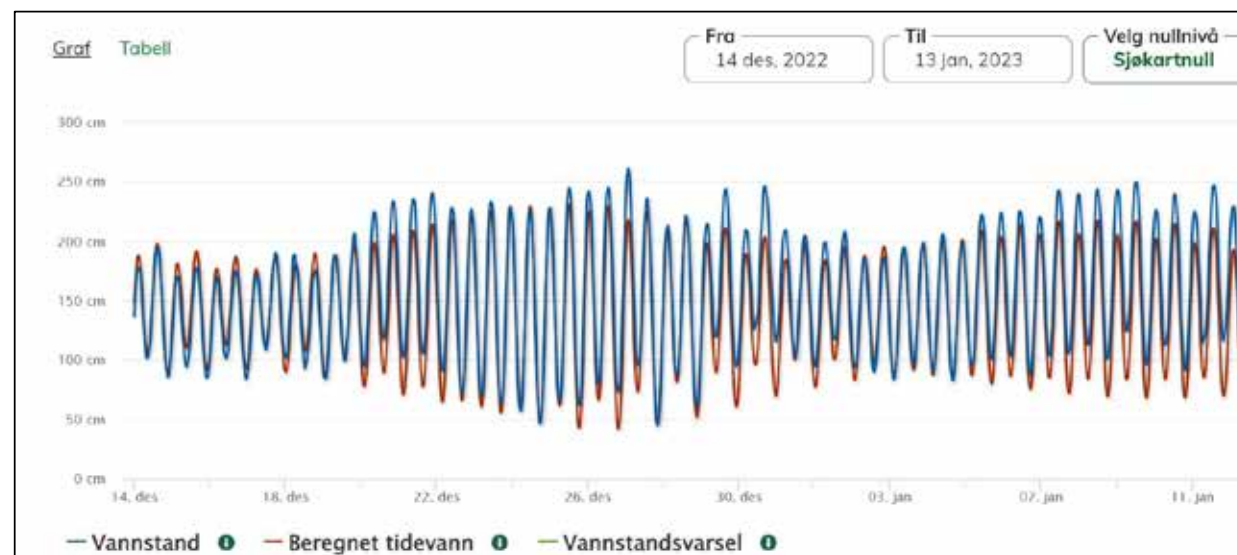
BLÅ STRUKTUR

Blå struktur omfatter alt som er vannrelatert. Vann gir logikk til landskapet, siden det beskriver ekstrempunktene som lavpunkt og daldrag.

Vannet er et viktig naturelement i Geiranger, deriblant kontakt med både fjorden og Maråkelva. I det bratte fjordlandskapet er det også mindre bekker som spiller en viktig rolle.

FLO -FJÆRE

Flo og fjære veksler mellom 1-2 meter gjennom året. Dette bidrar til å gi variasjon i strandsonen, og må hensyntas.

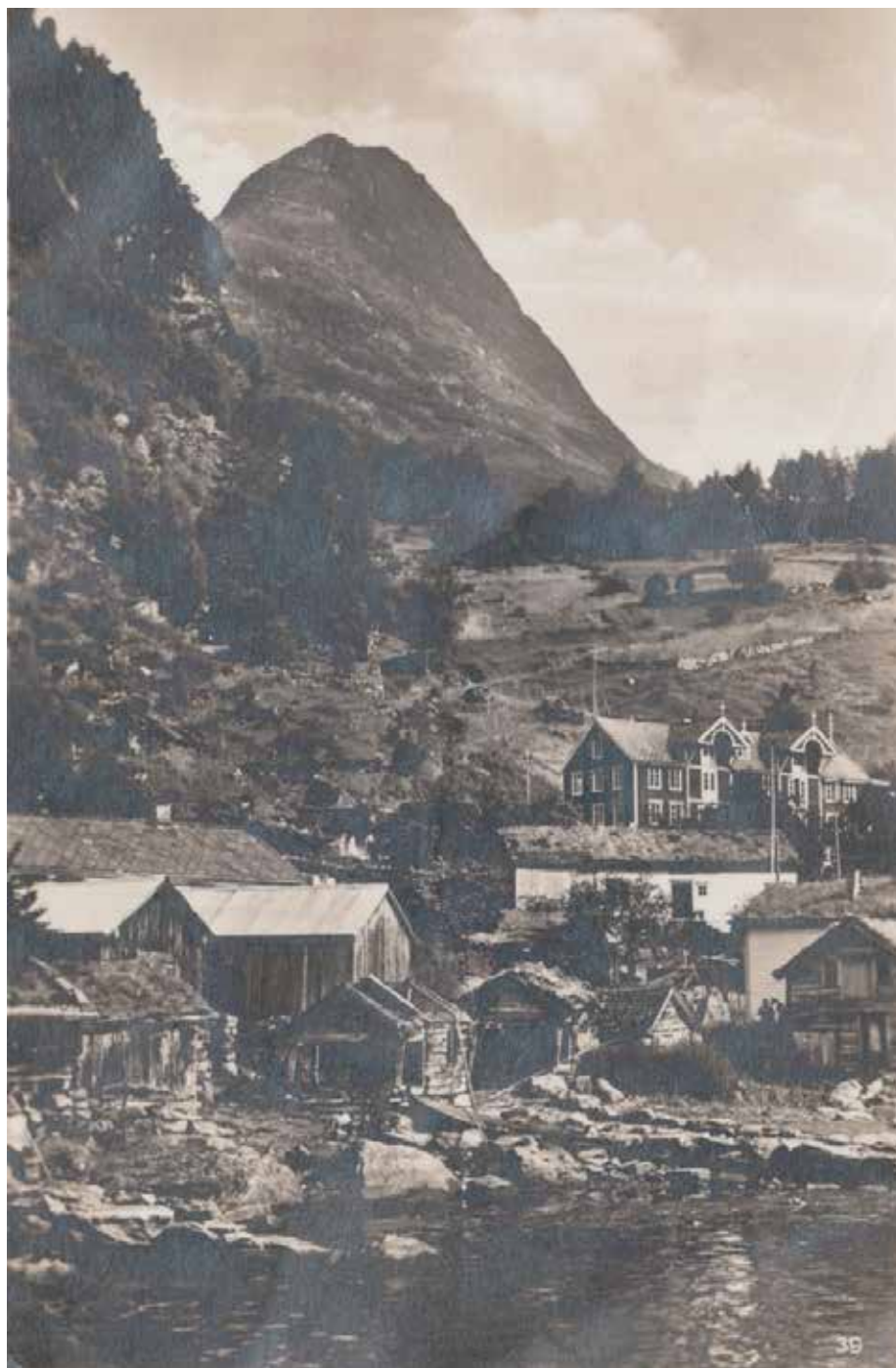

FLO – FJÆRE (kilde: Kartverket)

MØTE MED SJØEN

Historiske bilder viser slake båtstøer og et mykt møte med sjøen. Dette er fremdeles intakt nedenfor nausterekka. Sjørommet utenfor er imidlertid "fylt opp" av en brygge med småbåter. Dette virker forstyrrende på det historiske naustemiljøet.

MØTE MED SJØEN

Øvrige deler av sjøfronten i sentrum veksler mellom å være godt og mindre godt tilrettelagt.

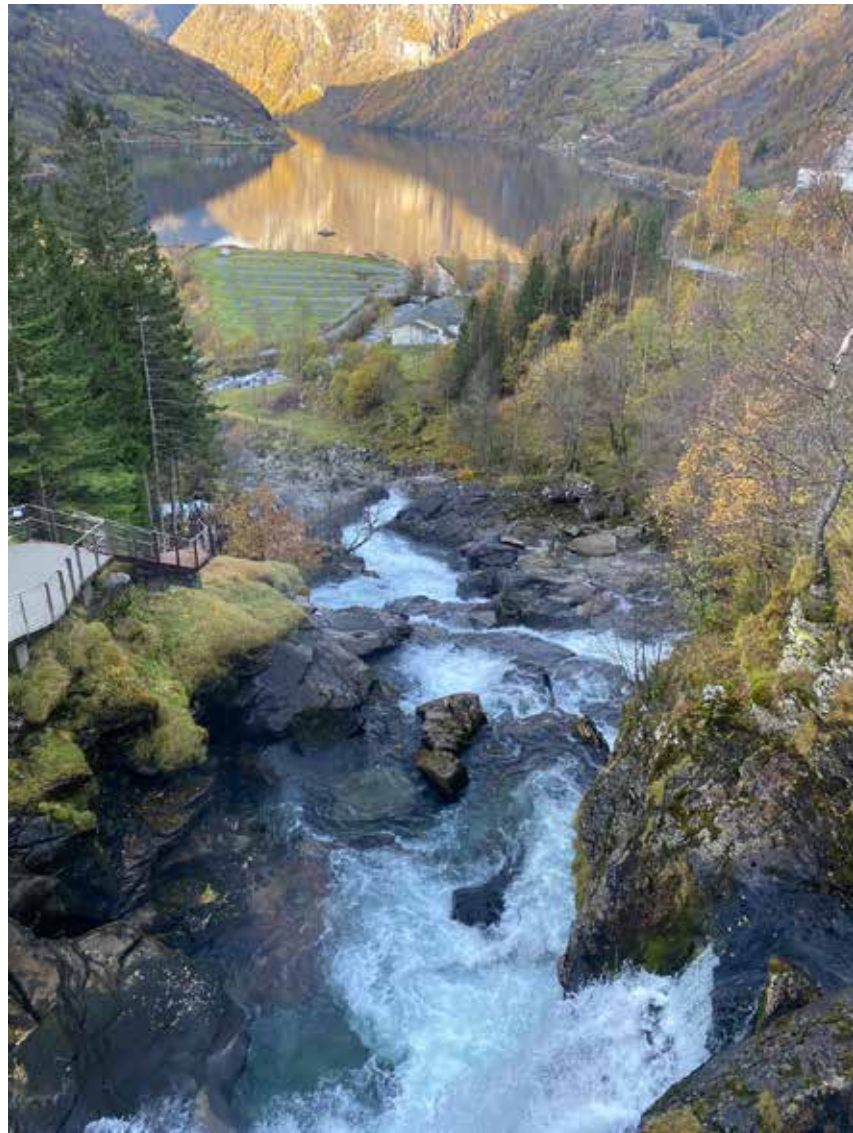
FOTO OVER: EKSEMPLER PÅ GOD TILGANG TIL SJØEN

FOTO OVER: EKSEMPLER PÅ DÅRLIG TILGANG TIL SJØEN

MARÅKELVA

Maråkelva er et friskt, mektig og imponerende innslag i sentrum. Fosseråsa gir tilgang til elva og fossen, men denne stien starter først et stykke opp langs elva, og er ikke videreført til sentrum. Nedenfor denne stien mangler det god fysisk kontakt med elva.

MARÅKELVA KAN OPPLEVES PÅ NÆRT HOLD VIA FOSSERÅSA

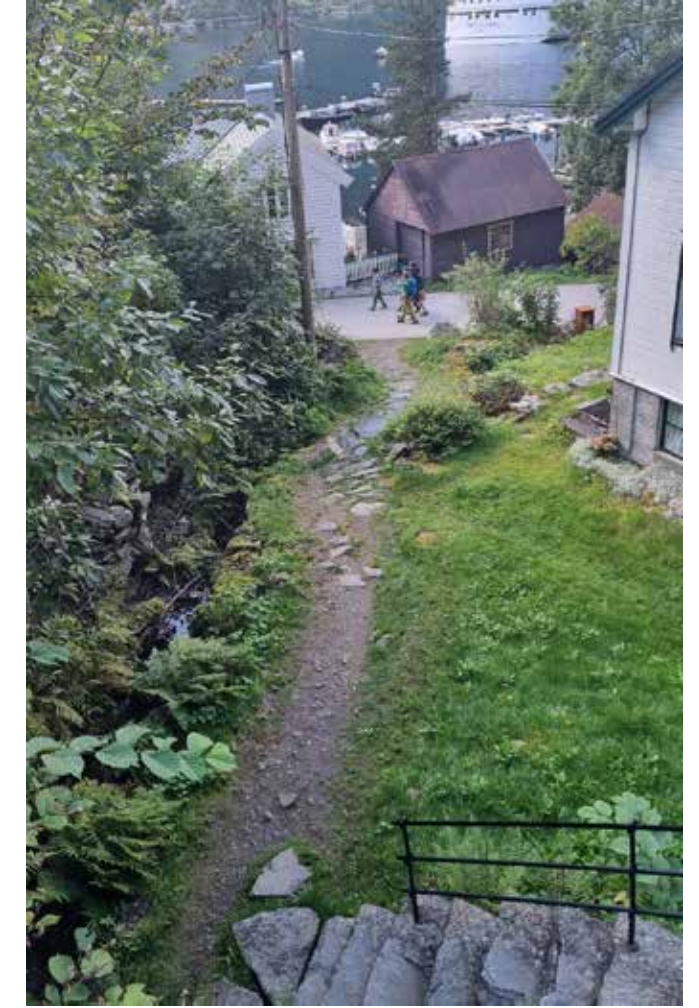

FOTO AV MARÅKELVA NEDRE DEL. EN TRYGG TILGJENGELIGHET SAVNES.

SMÅBEKKER OG SJØGLØTT

Det finnes mindre bekkedrag i sentrum, som bidrar med friskhet og sanselige opplevelser. I tillegg er disse åpne bekkedragene viktige økologiske bidragsgivere og vil bidra positivt til å ivareta ekstrem nedbørsituasjoner.

De åpne bekkeløpene gjør også at man får sjøgløtt mellom bygningene.

GRØNNSTRUKTUR

I Geiranger er fjella og naturen tett på, og sentrum er omrammet av et levende kulturlandskap. Dette har stor verdi for sentrum.

LEVENDE KULTURLANDSKAP

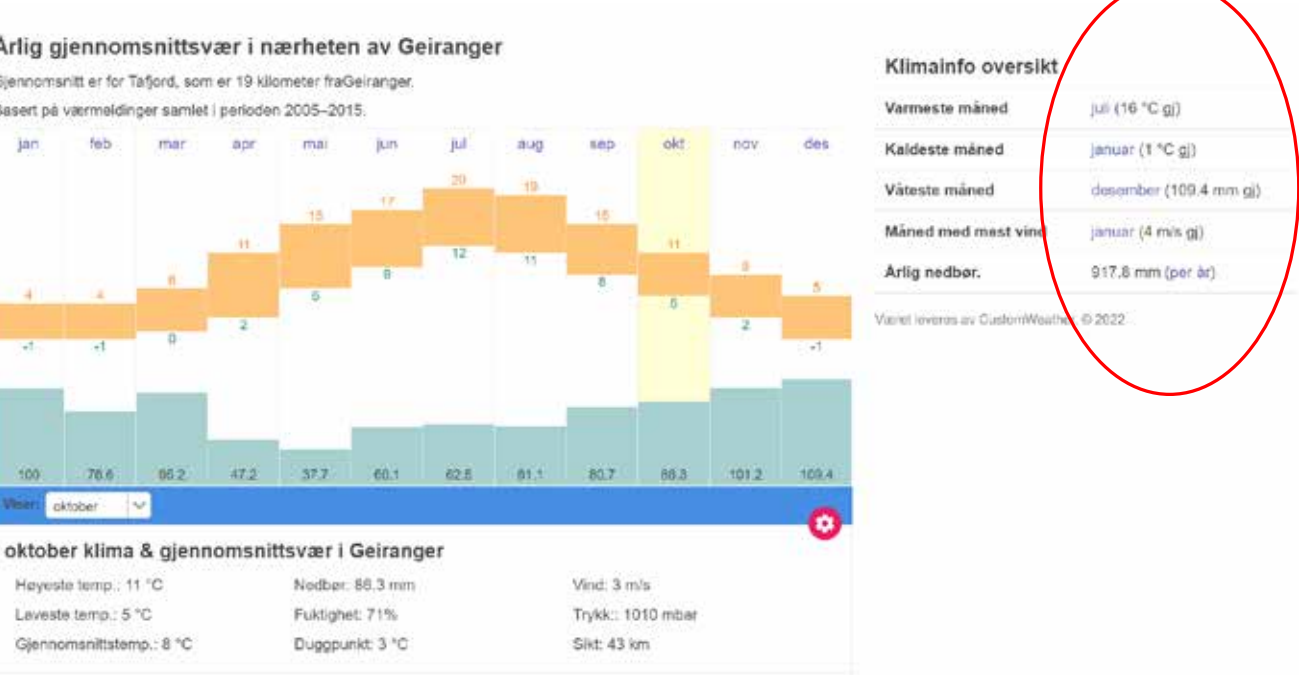

NATUREN TETT PÅ

VÆR OG KLIMA

GJENNOMSNITTSVÆR: MILDT OG VÅTT
Geiranger er preget av et mildt kystklima med mye nedbør, milde vintre og varme somre. Geiranger ligger i herdighetssone 3. Dette betyr at mange planter kan dyrkes og kan trives her.

MØRE OG ROMSDAL

SVÆRT GODT LOKALKLIMA

GRØNNSTRUKTUR I SENTRUM

I sentrum er det frodige frukthager, spesielt pære- og epletrær. Her er også frodige private hager med et stort arts mangfold, også med eksotiske planter. Ved ferjeleiet er det plantet asal, som gir et viktig frodig inntrykk og er starten på en grønn fjordpromenade. Alt dette bidrar til sentrums grønnstruktur.

BERG OG BERGFLETTE

FRODIGE FRUKTHAGER

GRØNN FJORDPROMENADE

ARTSRIKT

LOKAL HAGETRADISJON

MANGLENDE GRØNNSTRUKTUR I SENTRUM

Store deler av sentrumsområdet er preget av mangel på grønnstruktur. Det er mange store asfalt- og grusflater som flyter ut og mangler en grønn innramming. Dette gir sentrale og viktige sentrumsområder et dødt og utflytende preg.

DET ER STORE ASFALTFLATER I SENTRUM

UTFLYTANDE AREAL UTEN GRØNE KVALITETAR

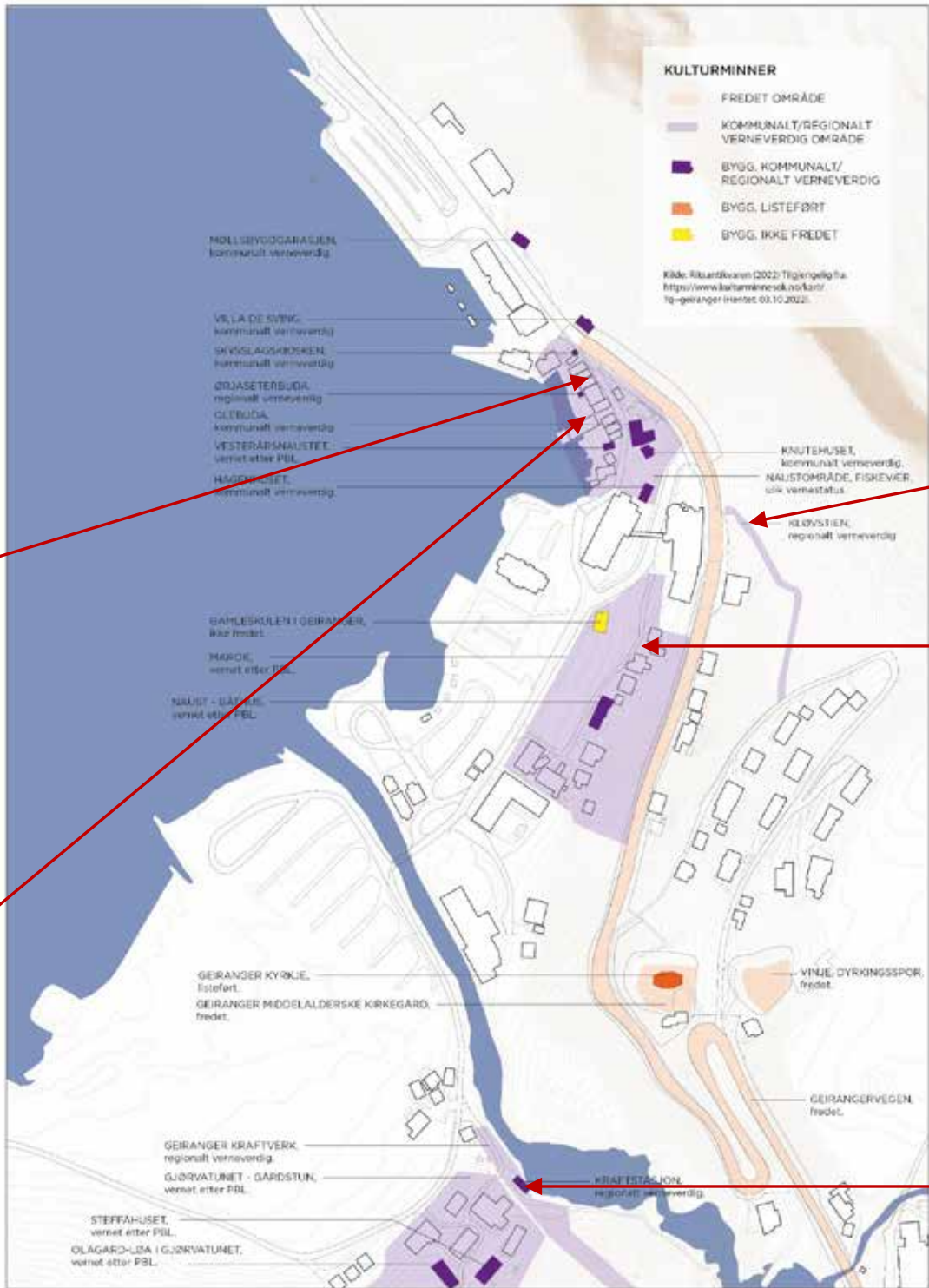
KULTURMILJØ - KULTURMINNER

Geiranger er rik på kulturminner, som er viktige innslag og kvaliteter. Kulturminnene bidrar til stedets identitet og er viktig å ta vare på.

Av fredede elementer nevnes Geirangervegen og Geiranger kirke med gravplass.

Det finnes flere verneverdige kulturmiljøer i sentrum, som blant annet naustrekken, Maråk med frukthager og kulturlandskap og det nedlagte kraftverket.

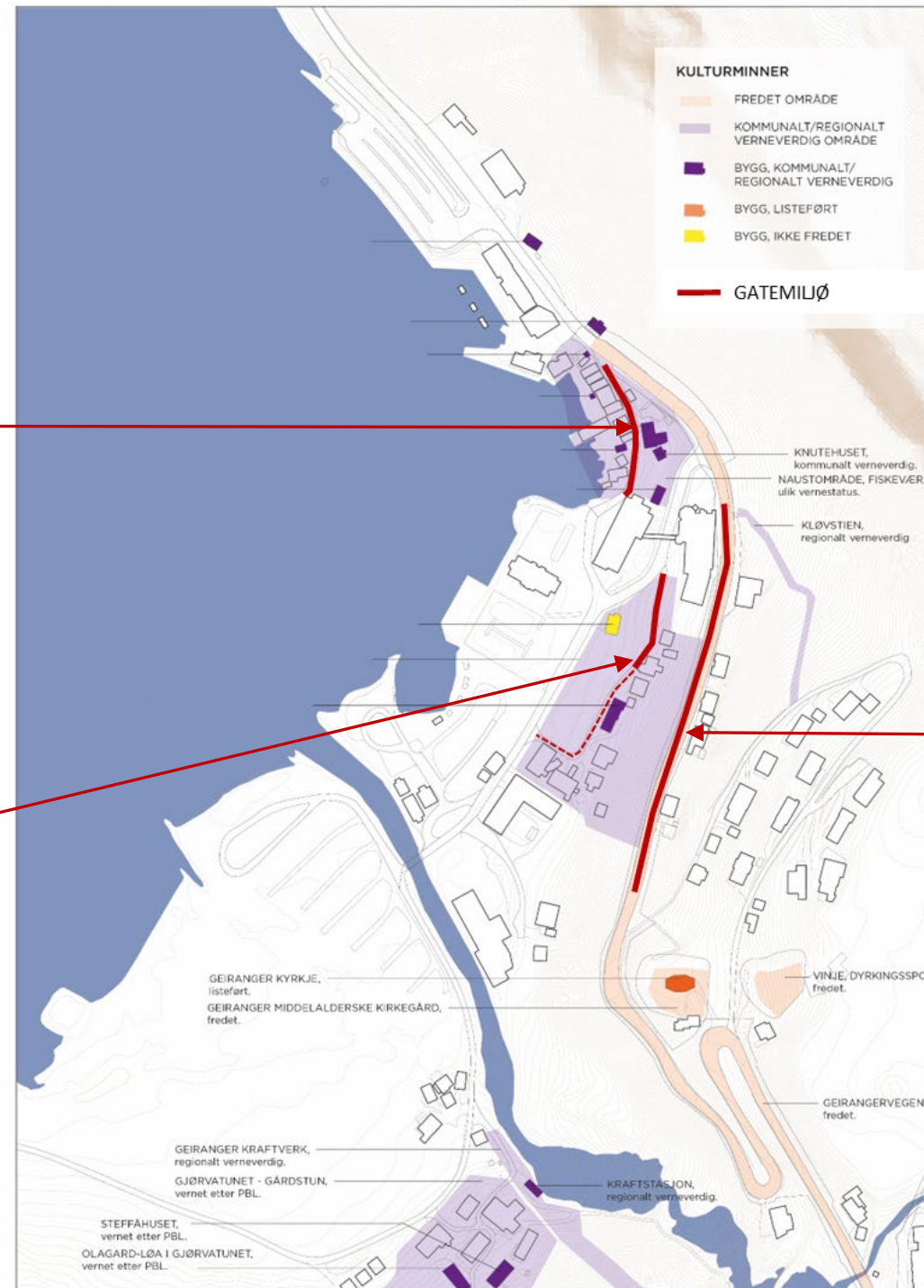
BRUK AV LOKAL STEIN

Det finnes mange eksempler på bruk av lokal stein i området, både fra gammel og nyere tid. Bruk av lokal stein bidrar positivt til stedsidentiteten.

GATESTRUKTUR - GATEMILJØ

Innenfor de verneverdige områdene er det ulike typer gatemiljøer med stor opplevelsesverdi.

MANGLENDE GATESTUKTUR

Store deler av sentrum er preget av manglende gatestruktur, både fysisk og funksjonelt. Man kan kjøre og parkere nær sagt "over alt". Dette skaper en ukultur der man som kjørende gjerne "tar seg til rette". Store, viktige sentrumsareal er i dag tilrettelagt for biler via veier og parkering. Dette fører til mindre plass for mennesker uten bil, i tillegg skaper det utrygge og uforutsigbare situasjoner for gående.

Det er et stort behov for oppstramming av trafikksystemet og for å skape sikre, trygge og attraktive gater der gående er prioritert.

FORTAU MANGLER

MANGLENDE FORTAU – UTFLYTENDE VEIAREAL

VIKTIGE DELER AV SENTRUM ER DOMINERT AV PARKERING OG UTFLYTENDE KJØREAREAL

UTRYGG PARKERINGSLØSNING

GÅGATA: BEHOV FOR OPPGRADERING

Gågata er en viktig gangforbindelse gjennom sentrum. Det er mange spiseplasser og butikker med inngang fra gågata, så her foregår det mye aktivitet i sommersesongen.

Gågata er asfaltert, og dekket blir en kontrast mot de omkringliggende historiske byggene.

Mange av næringslokalene har satt ut skilt og reklame som ikke har noen sammenheng i uttrykk. Dette gir et inntrykk av rotete villskilting som hindrer tilgjengeligheten.

HISTORISK GATELØP – BEHOV FOR OPPGRADERING AV DEKKET

VILLSKILTING TREKKER NED HELHETSINNTRYKKET

STISYSTEM

Geiranger er omringet av verdifulle natur- og friluftsområder. Likevel oppfattes disse områdene som lite tilgjengelig fra sentrum. Det er ikke tilrettelagt gode forbindelser i form av stier og skilting. Fosseråsa er en av få godt tilrettelagte turveien i sentrum, men også denne mangler en god forbindelse helt ned til sentrum. Det er også noen mindre turstier som starter i sentrum, som kløvstien, men disse verneverdige stiene mangler skilting og informasjon, og er vanskelig å finne om du ikke er lokalkjent.

Det er behov for bedre skilting og tilrettelagte stisystemer. Stisystemet bør kobles sammen med hverandre, og sammen med sentrum, slik at man kan gå turer med sentrum som utgangspunkt.

NEDRE DEL ER LITE TILRETTELAGT FOR GÅENDE

FOSSERÅSA

SKILTING AV TURVEIER I SENTRUM

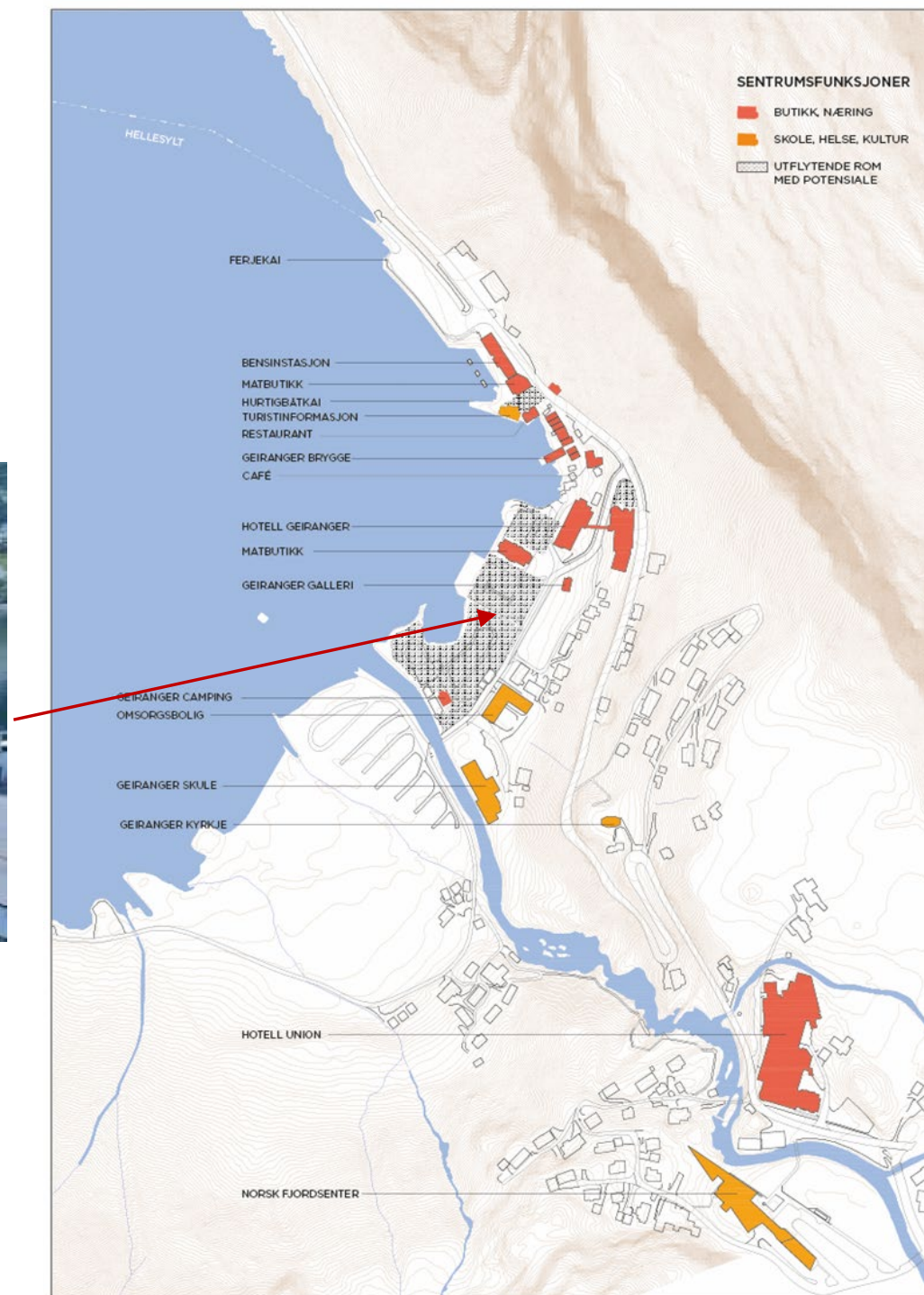
KART OVER TURSTIER I OG RUNDT GEIRANGER

SENTRUMSFUNKSJONER

Det finnes mange sentrumsfunksjoner, som butikk, skole, barnehage, bevertning etc, og det er gangavstand mellom disse. Dette er et godt utgangspunkt for den videre sentrumsutviklingen.

UTFLYTENDE OMRÅDE MED STORT POTENSIAL FOR SENTRUMSUTVIKLING

VED SKOLEN: TRANGT Å SNU FOR SKOLEBUSSEN

TETTE OG ÅPNE FLATER

Framtidas klimautfordringer med blant annet ekstremnedbør gjør at man har fokus på byers og tettsteders evne til å fordrøye og infiltrere vann. Tette flater, som hustak og asfalterte flater, har liten eller ingen evne til fordrøying, mens beplantede flater og vannflater har stor evne til fordrøying av overvann.

Geiranger sentrum består hovedsakelig av tette flater der vannlagringskapasiteten er svært dårlig. Dette kan enkelt forbedres betraktelig ved å redusere de asfalterte arealene, samtidig som sentrum utvikles til å bli et tryggere, sikrere og mer attraktivt område, på menneskenes premiss.

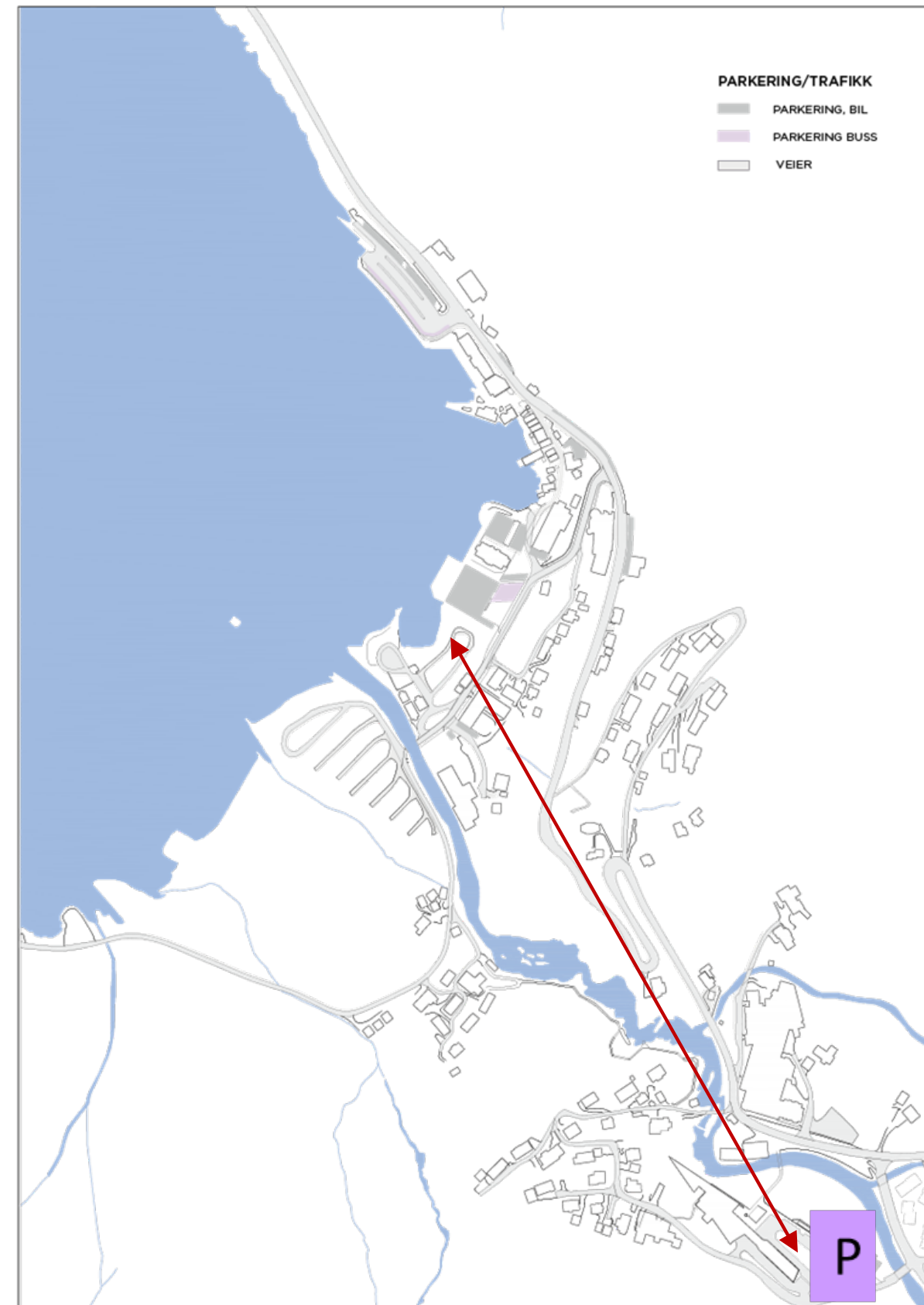

ASFALTERTE FLATER MED DÅRLIG FORDRØYNINGSKAPASITET

PARKERING - BEHOV FOR KANALISERING OG FORDELING

Ved bedre tilrettelegging for myke trafikanter mellom Geiranger sentrums ulike nivåer, vil man bedre kunne kanalisere og fordele parkeringen.

LITE TILRETTELAGT FOR OPPHOLD

Den søndre delen av Geiranger sentrum er i liten grad tilrettelagt for gående. Området mangler tilrettelagte og attraktive oppholdsplasser.

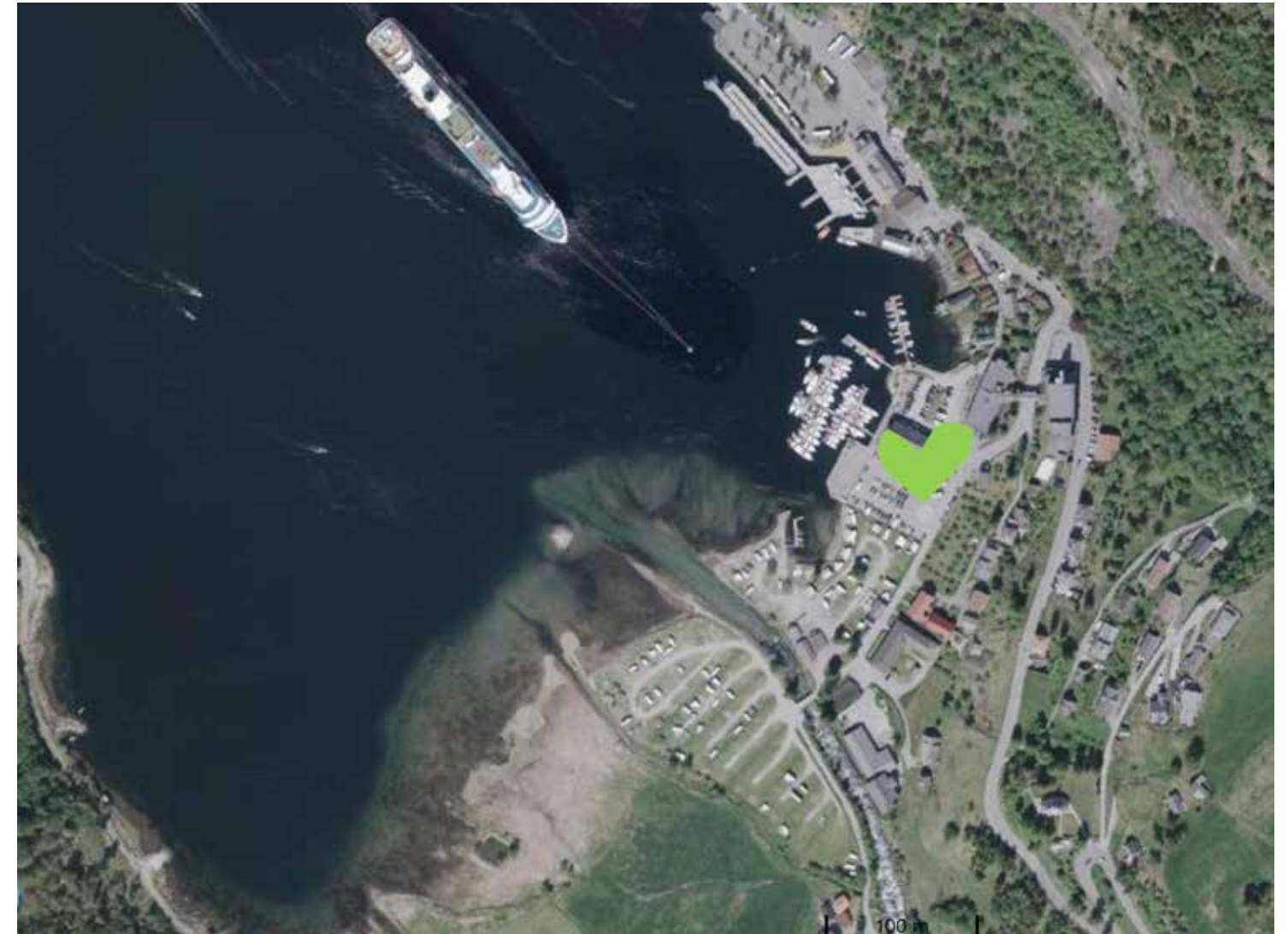

MANGE BESØKENDE OG FÅ SITTEPLASSER

GEIRANGERS HJERTE

Vår analyse av Geiranger sentrum er at det mangler et naturlig tyndepunkt eller "nav". Vi mener dette hjertet bør ta utgangspunkt i området som er regulert til nye torgfunksjoner. Den videre sentrumsutviklingen bør ta utgangspunkt i dette.

MULIGHETSSKISSE FOR GEIRANGER SENTRUM

MULIGHETSSKISSE FOR GEIRANGER SENTRUM

Mulighetsskissen bygger på våre registreringer og analyser, med fokus på å forsterke Geirangers stedsidentitet, samt gjøre sentrum tryggere, hyggeligere og mer funksjonelt.

Vi foreslår 8 strategier for utvikling av Geiranger sentrum:

1. Generell opprydding i trafikkbildet
2. Tilrettelegg for gående
3. Forsterk sjøkontakten
4. Mer grønt i sentrum
5. Mange benker og oppholdsplasser
6. Ny strandpark og badehus
7. Tilrettelegg for aktiviteter – hele året
8. Lag en designmanual med regler for skilting, materialbruk og utstyr

En forstørret versjon av planen er vist på de neste sidene.

MULIGHETSSKISSE – NORDRE DEL

MULIGHETSSKISSE – SØNDRE DEL

TILTAK I NAUSTEGATA

FORLENGE NAUSTESTIEN

ERSTATTE ASFALTEN
MED DEKKE AV LOKAL
STEIN

RYDDE OPP I SKILT
OG REKLAME

MEIR FRODIGHET:
KLATREPLANTER PÅ MURER

BLOMSTRENDE TRÆR

TILTAK I NAUSTEGATA

Det verneverdige bygningsmiljøet følges og gjøres mer attraktivt med ulike tiltak:

- Asfaltdekket erstattes av nytt dekke, fortrinnsvis av lokal naturstein
- Sidesoner og murvegger beplantes med klatreplanter, for å gi mer frodighet til gata
- Det ryddes opp i skilter og utstyr

REFERANSER:

GÅGATA, TVEDESTRAND
Vinner av Vakre vegers pris 2018

GAMLEBYEN, FREDRIKSTAD:
ULIKE DEKKER

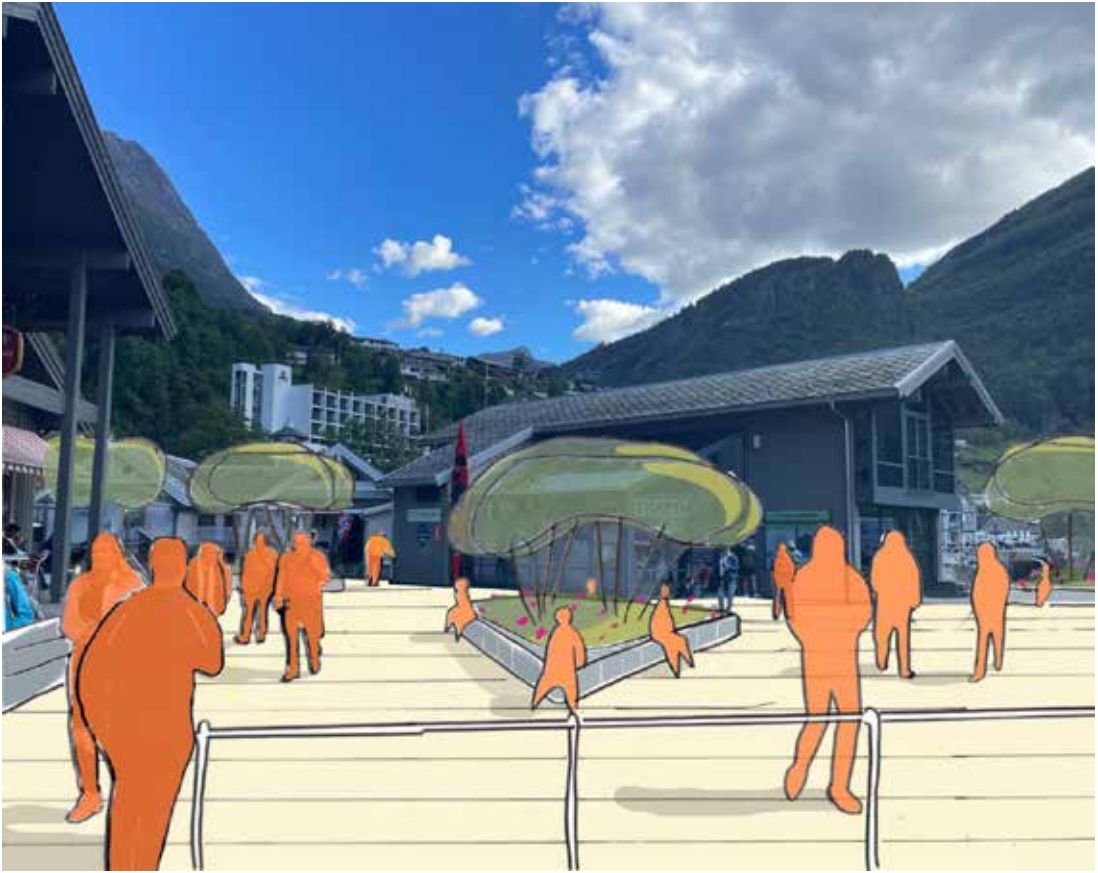
TILTAK VED CRUISEBÅTKAIA

LOKAL STEIN

BENKAR / OPPHEVA PLANTEFELT

BLOMSTRANDE TRÆR

NY PANORAMAVEG

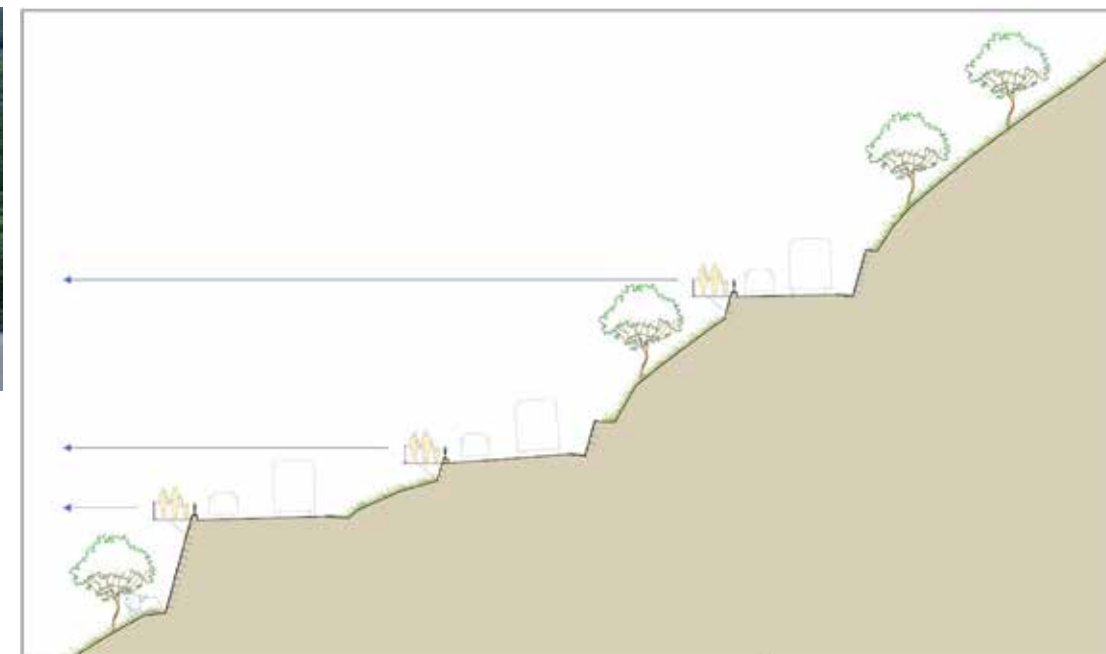
Langs Geirangervegen kan det legges opp til et utkragende fortau, for eksempel som en bordgang, som ivaretar gående mellom Fjordsenteret/Hotell Union og sentrum. Herfra vil man ha flott utsikt over sentrum og fjordlandskapet.

Ved å velge metall på det utkragende fortauet kan man få en konstruksjon med et lett uttrykk. Ved å ha rister i gangbanen slipper man brøyting.

Den utkragende bordgangen tilpasses vegens konstruksjoner uten å skade eller tildekke de verneverdige steinmurene langs veien.

DAGENS SITUASJON

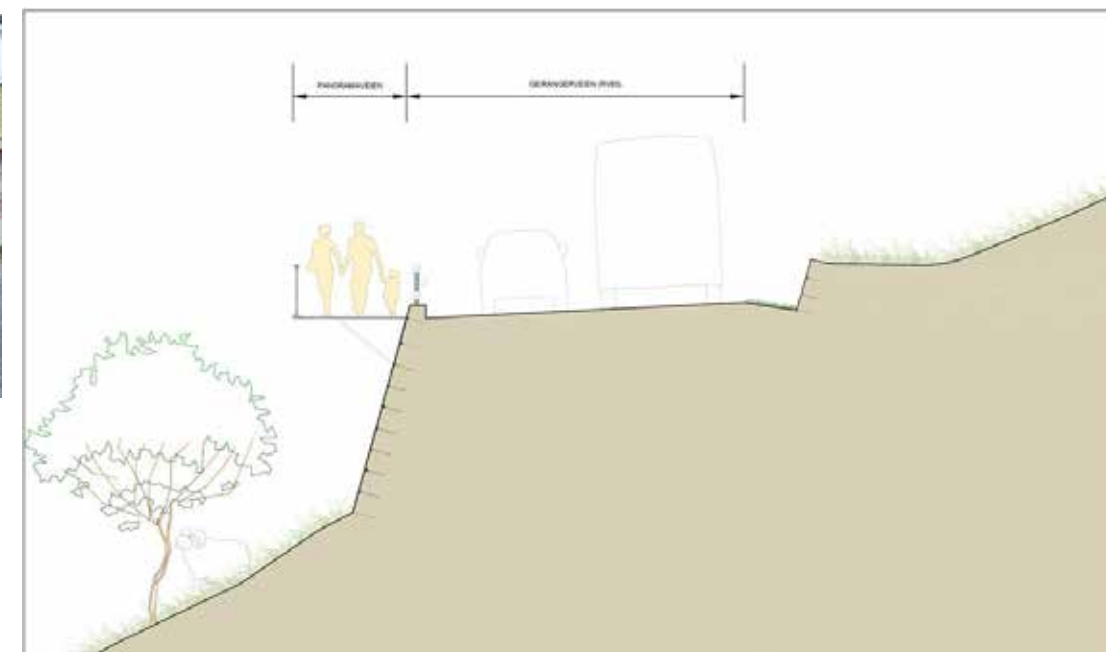
SNITT PANORAMAVEG - PÅ FLERE NIVÅ

REFERANSE PÅ BORDGANGER: GEIRANGER / LANGS ATLANTERHAVSVEIEN

DAGENS SITUASJON

PRINSIPPSNITT PANORAMAVEG: FORTAU PÅ UTKRAGENDE BORDGANG

TRYGG OG TRAFIKKSIKKER FJORDPROMENADE

Fylkesvegen mot Grande ivaretar verken syklende eller gående på en god måte. Her kan fjordpromenaden forlenges slik at det skapes en sjønær fjordpromenade fram til Grande.

Konstruksjonen kan bygges opp på samme måte som i panoramavegen.

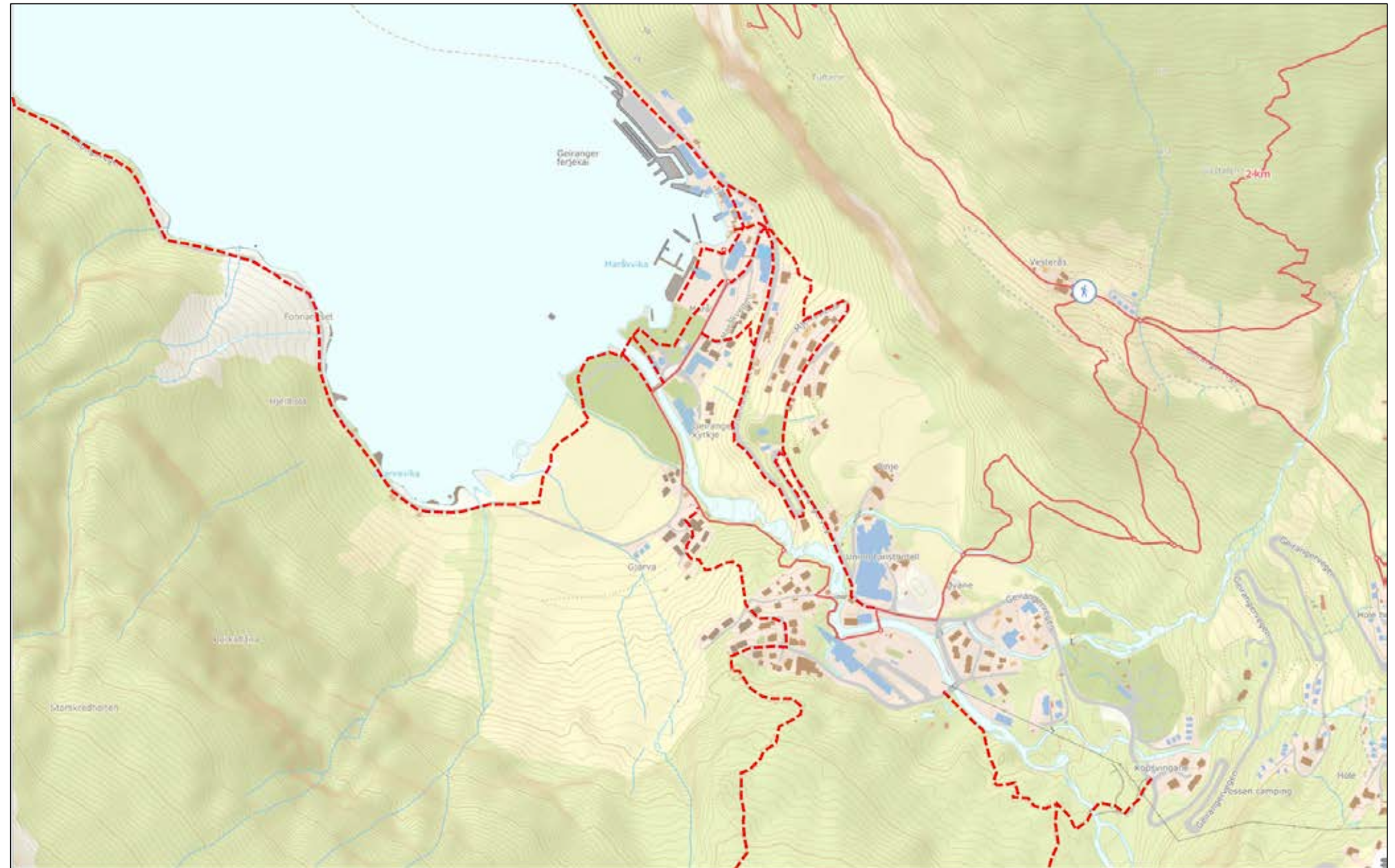
DAGENS SITUASJON

NY SITUASJON MED FJORDPROMENADE

NETTVERK AV TURVEIALTERNATIV SOM STARTER I SENTRUM

Eksisterende turveier sammen med nye gangveier skaper et nettverk av alternative turveier. Turveiene starter i sentrum, og dette tydeliggjøres med skilting og annen info.

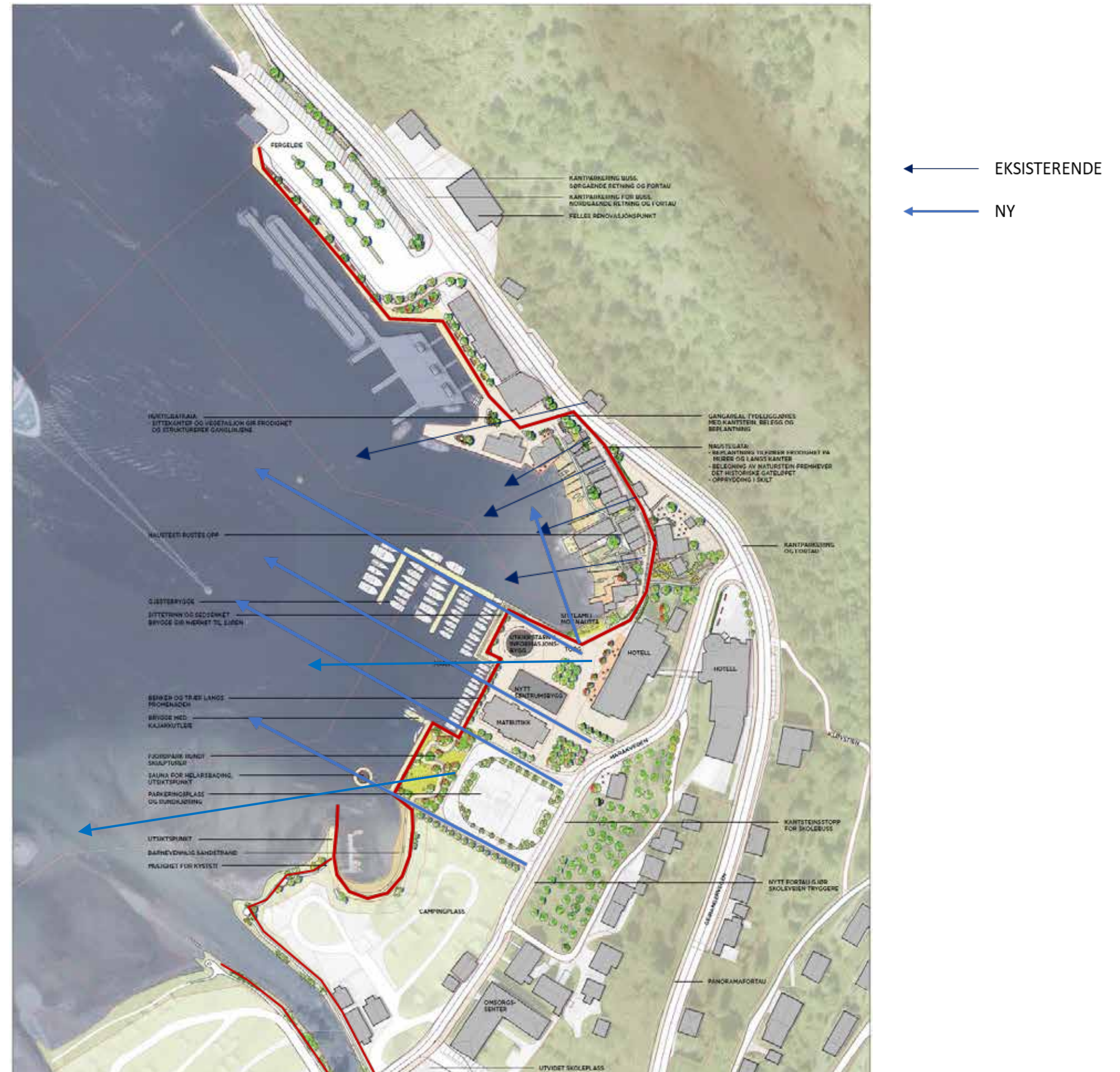

PLAN OVER EKSISTERENDE TURVEIER (RØD LINJE) OG NYE GANGFORBINDELSER (STIPLET, RØD LINJE)

3. Styrk sjøkontakten

Den tette kontakten til sjøen forsterkes ved:

- En sammenhengende fjordpromenade, som utformes universelt tilgjengelig
- Nye bygninger innpasses slik at det skapes fjordgløtt mellom disse

STIEN GJENNOM BÅTSTØENE KAN OPPGRADERES, GI BEDRE SJØKONTAKT OG BIDRA TIL EN ANNERLEDES OPPLEVELSE AV NAUSTEMILJØET.

4. Mer grønt i sentrum

Det legges til rette for en gjennomgående grøntstruktur i sentrumsområdet. Den skal bestå av ulike typer trær, busker, klatreplanter og bunndekkende planter, samt eng og plen der dette er mest hensiktsmessig.

Plantene har mange funksjoner: De kan ha en rommelig funksjon ved å ramme inn eller skjerme for, de kan lette orienteringen eller gi lé for vær og vind. Plantene er viktige for å skape parkrom som inviterer til opphold - de lager grunnlaget for gode uteromsopplevelser. I tillegg er vegetasjonen viktig for å ivareta det biologiske mangfoldet, og inviterer fugler, smådyr og insekter inn i uterommene.

Det velges en variert plantepalett med utgangspunkt i den lokale og stedegne vegetasjonen. I tillegg kan det velges fremmede planter som ikke utgjør en fare for spredning til naturen.

5. Mange benker og oppholdsplasser

Det legges opp til mange uformelle og gratis benker og oppholdsplasser gjennom hele sentrumsområdet, langs fjordpromenaden. Dette vil være med på å spre turistene ut over et større område, slik at de fordeles bedre, samtidig som turistene får et mer variert inntrykk av Geiranger og attraksjonene som finnes her.

Opphøyde kanter, sittetrinn og sitteamfi fungerer fint for hvile og opphold, mens andre benker sørger for høy komfort med både armlene og ryggstøtte.

SANDVIKA ELVEPROMENADE, BÆRUM: BRUK AV OSLOFJORDVEGETASJON. EN LAV TERRENGMUR SOM OGSÅ FUNGERER SOM SITTEKANT

LANGBRYGGA I ARENDAL: FORLENGING AV FJORDPROMENADEN RUNDT POLLEN. BRUK AV LOKALE PLANTER SPESIALPRODUSERT FOR DETTE PROSJEKTET. BENKER GIR SITTEPLASSER FOR MANGE

GRØNNE PLASSDANNELSER

Oppstammede, blomstrende trær kan bidra til plassdannelser samtidig som trærne gir frodighet. Lange benker innunder trærne skaper rom for møter og mulighet for hvile.

BLOMSTRENDE LUND AV TOKYOKIRSEBÆR PÅ CARL BERNERS Plass, OSLO. LANGE BENKER GIR ROM FOR HVILE OG VÅRLIG GLEDE UNDER DE ROSA KRONENE VED BLOMSTRINGEN I APRIL.

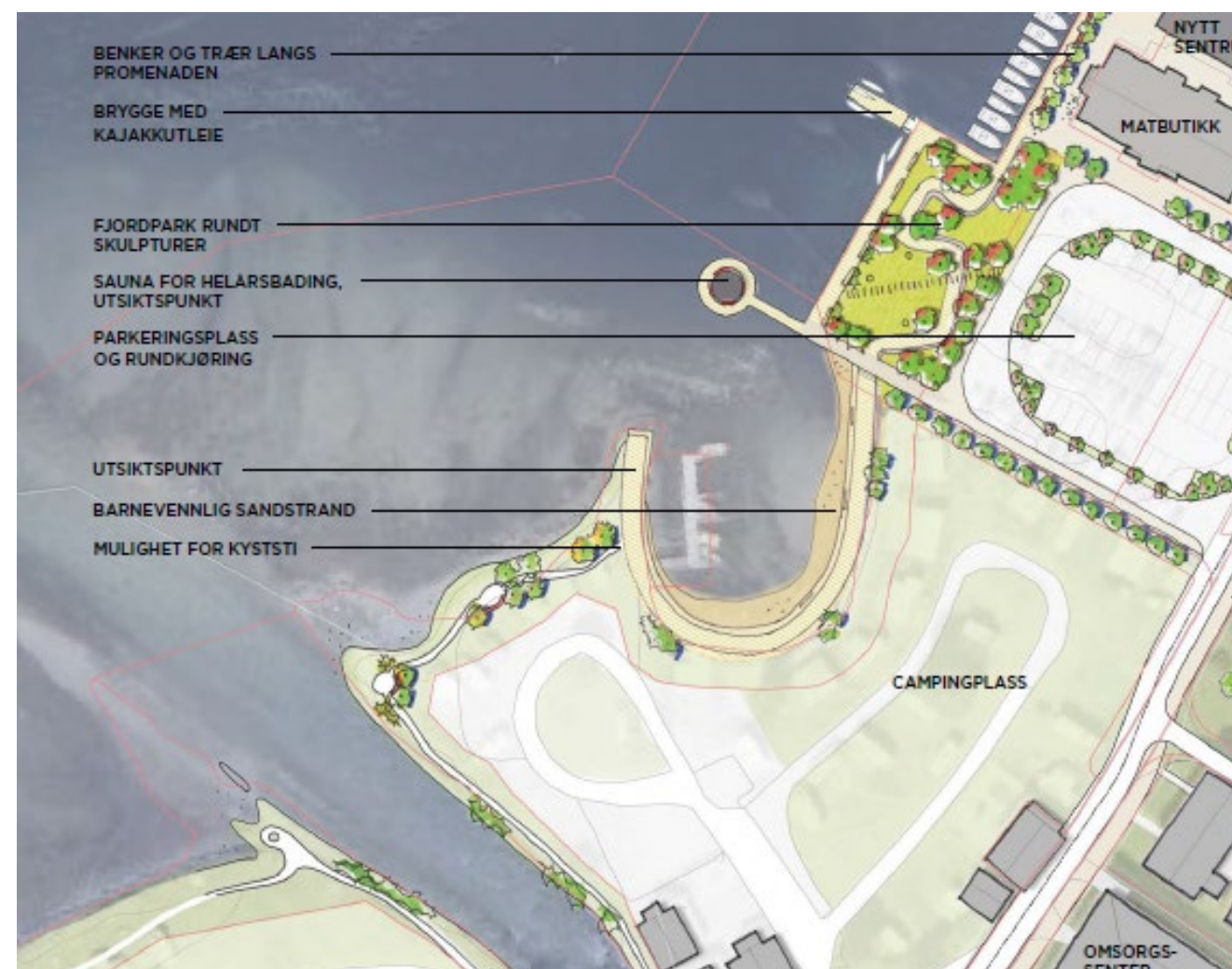
6. Ny strandpark og badehus

Den grunne delen av småbåthavna kan egne seg som barnevennlig strandpark med vasse- og bademuligheter. Denne stranda vil ligge lett tilgjengelig og solrikt. Høydeforskjellen mellom land og sjø kan utnyttes til å etablere noen sittetrinn, som skiller mellom sand og fast grunn.

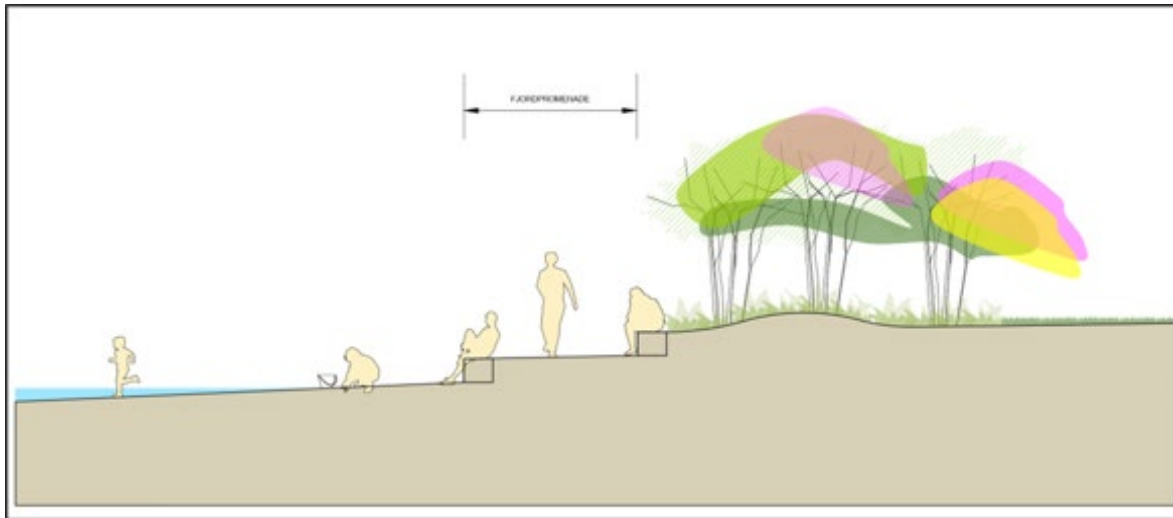
Eksempelet viser kanalparken i Ålgård, Gjesdal kommune. Her bades og vasses det hele året.

Eksisterende steiner kan benyttes som kantskillere i strandparken.

STRANDPARKEN

TVERRSNITT AV STRANDPARKEN

Perspektivskissen viser forslag til utforming av strandpark med sandstrand mot det grunne sjøområdet og en opphøyd gangbane omgitt av sittekanter.

Et badehus med sauna tilrettelegger for helårsbading og inngår som en del av fjordpromenaden.

En referanse for dette er badehuset Soria Moria på Bandak i Dalen, Tokke. Her bades det hele året, og det er skapt en ny badekultur med vinterbading.

7. Tilrettelegg for aktiviteter – hele året

De nye plassene og parkene kan utnyttes til ulike aktiviteter gjennom hele året. Dette vil bidra til merverdi for stedet, økt glede for innbyggerne og det vil ha attraksjonsverdi for turister og tilreisende.

8. Lag en designmanual

Det bør utarbeides en designmanual tilpasset Geiranger sentrum, der felles retningslinjer for utforming, fargevalg, bruk og plassering av skilting, informasjon, møblering, renovasjon og annet utstyr samt materialbruk fastsettes. Målet med designmanualen er å bidra til en opprydding i fellesområdene, slik at de framstår ryddige, forståelige, oversiktlige og attraktive.

SKISSEPROSJEKT BYGG

Bildet viser noen av kvalitetene ved de eldre delene av sentrum: grønne områder, tett og skalamessig ensartet bebyggelse, intime rom, og god landskapstilpassing. Kvaliteter som er sett mot for å programere de grå flatene i sentrum.

PROGRAM- BYGG

- turistinformasjon, kafé, grendahus og observatorium
- nytt torg blir hjertet i sammenheng med grendahus
- eget bygg for servicefunksjoner sentralt plassert
- paviljong/tak over parkeringsplassen gir "flerbrukshall" til Geiranger
- plassen med takoverdekning får ulik funksjon gjennom året; marked, idrettsplass, skøytebane, konsert
- dersom det kommer fjellhall blir dette en mer permanent hall
- uten fjellhall; mer fleksibelt bruk sammen med parkering
- badstue

fergeterminal

nytt leveringspunkt
for avfall

Eksisterende
naustbebyggelse
-salg av varer
-marked
-servering

Grendahuset <3
-informasjon
-observatorium
-kafé

Servicebygg
og lager

"Flerbrukshallen"
-parkering
-utstilling/marked
-skøytebane/ballspill
-konsert/messer

Parken
Sauna

Stranden

samling

service

fleksibilitet

Grendahus og turistinformasjon -det runde bygget

referanser

- kontakt med naturen og utsikten
- form skiller seg fra eksisterende arkitektur og binder sammen

Grendahus og turistinformasjon -mulige funksjoner

referanser

Forsamlingslokale, møteplas, kafé, informasjon, utstillingslokale, utsikt

Fleksibel paviljong -flerbrukshall

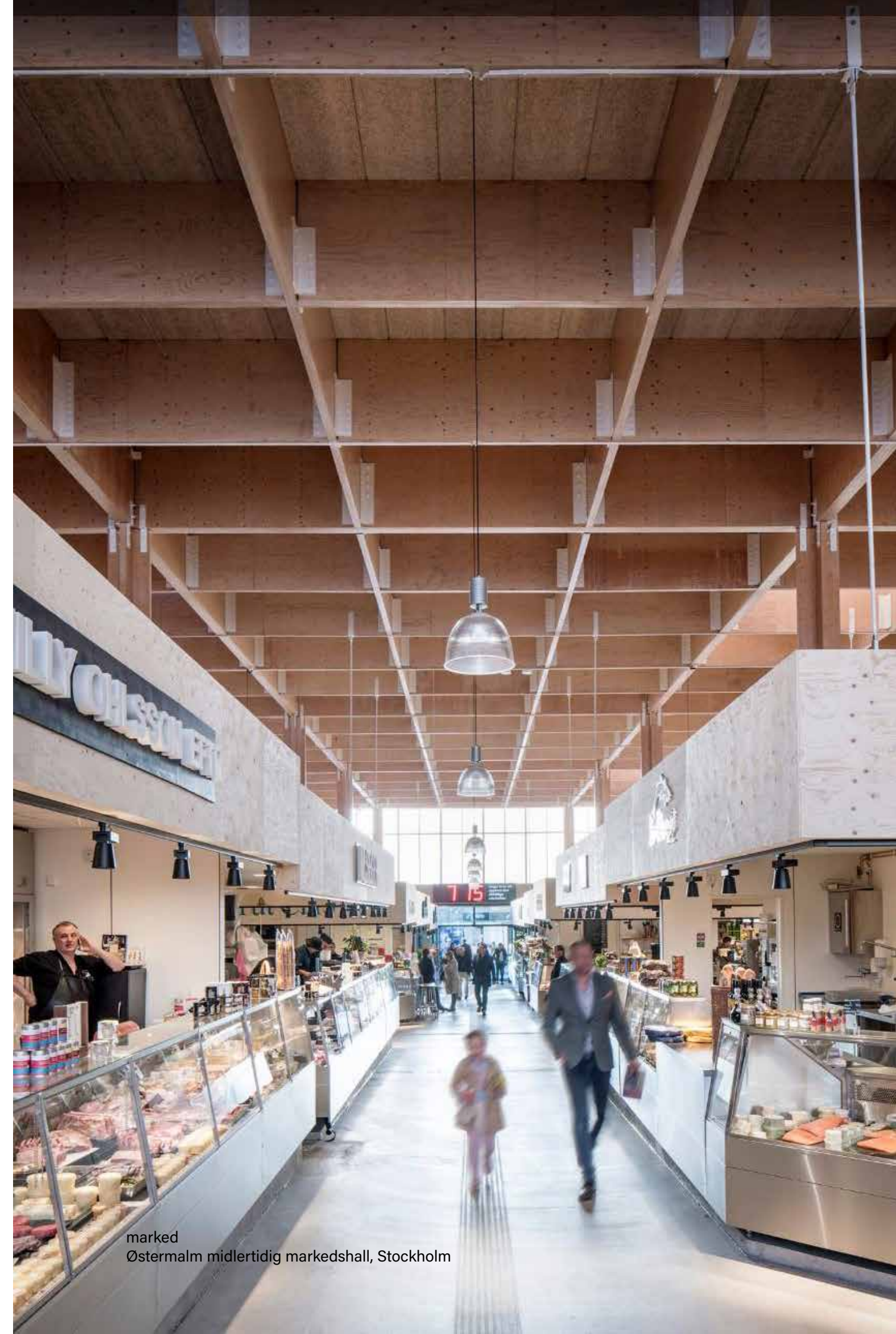
referanser

konserter, utstilling, aktivitet

2023

boder eller foodtrucks
kan ev. kjøres inn under takoverdekning

marked
Østermalm midlertidig markedshall, Stockholm

Fleksibel paviljong - parkering beholdes

referanser

-Fleksibel konstruksjon/konstruksjon som ivaretar parkering, men som kan tettes gradvis eller fleksibelt ved bruk

Fleksibel paviljong - funksjoner vinter

referanser

- kvaliteter for lokalsamfunnet gjennom vinteren
- utvide turistsesongen i Geiranger

Rosa Parks skøytebane, Michigan

sauna/badehus

vinterbading

julemarked

Skisseforslag bygg

Grendahuset og servicebygget rammer inn torget som blir det nye hjertet i Geiranger og ligger i det som blir den naturlige gangaksen fra gågaten og videre mot den nye parken.

“Grendahuset” svarer ut det som gjennom medvirkningsprosessene kom frem som ønsker og behov for en offentlig informasjon, kafekapasitet og tilbyr en plattform for utsikt over fjord og fjell, samt nattehimmelen i vinterhalvåret. Utenom turistsesongen gir bygget muligheter som forsamlingshus for ulike arrangementer.

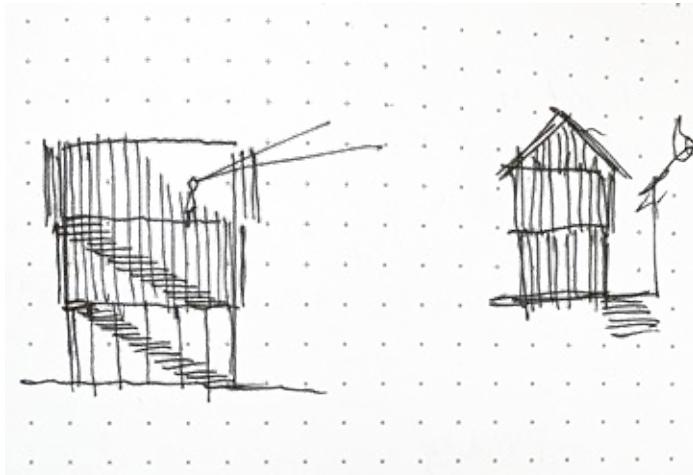
“Servicebygget” dekker et behov for servicefasiliteter for småbåthavnen, torgboder samt lagerkapasitet for småskala næringsaktivitet. I andre og tredje etasje gir det leiligheter i sentrum for enten eldre, sesongarbeidere, eller andre som ønsker mindre, sentrumsnære boliger.

13. Januar 2023

Grendahuset -det runde bygget

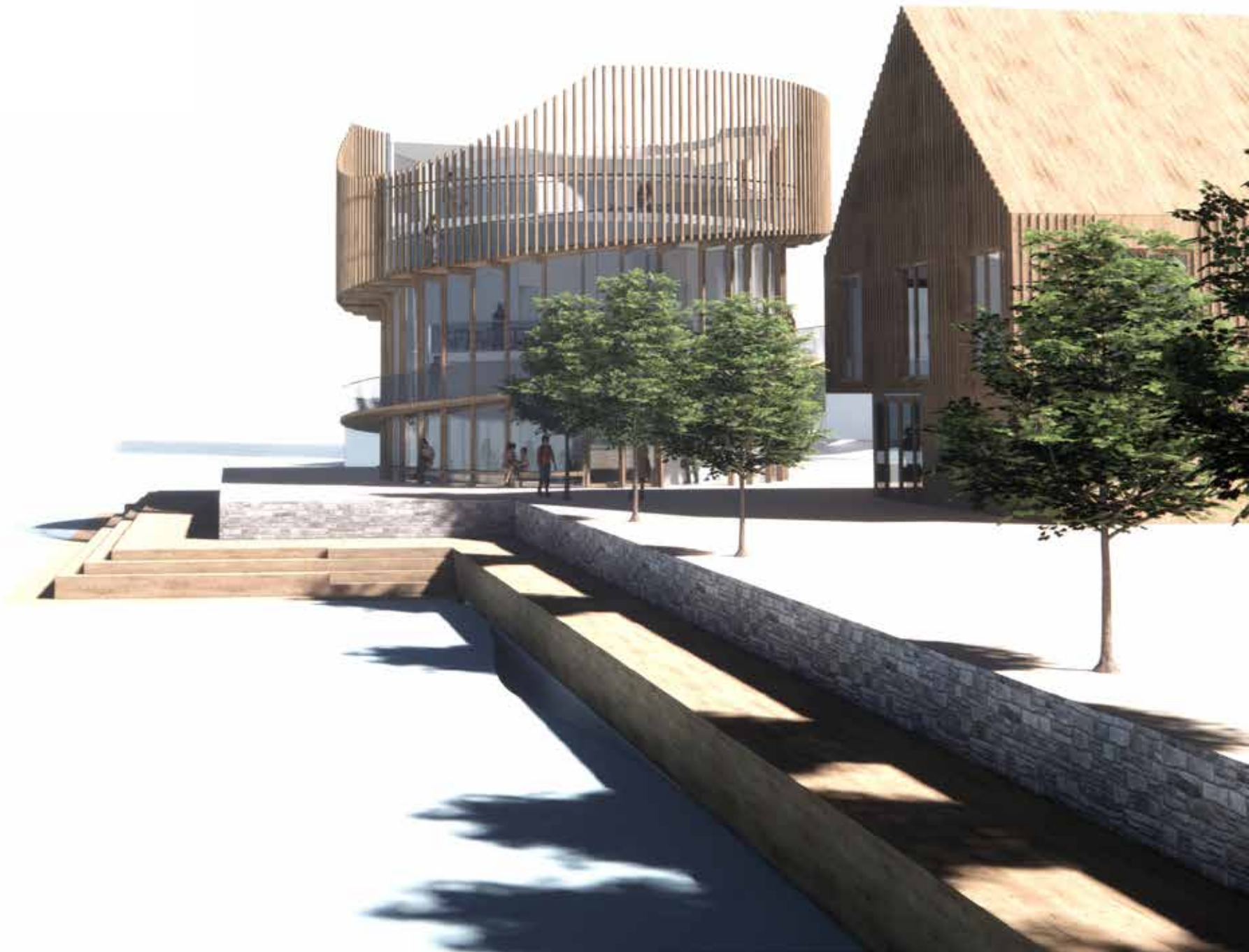
Det runde bygget blir et offentlig, fleksibelt multifunksjonsbygg som gir til fellesskapet. Bygget huser en kafe med servering i førsteetasje, og mulighet for å sitte både inne og ute, samt oppover i etasjene. Kafeen er tenkt knyttet sammen med informasjon for turister, sammen med utstillinger som forteller om området på måter som supplerer Fjordsenteret. På taket blir det et observatorium med utsiktsplattform for å se på fjorden og fjellene. Det blir også mulighet for å nyte mat fra kafeen, og med enkel serveringsmulighet med matheis opp når det er mye kunder.

Gjennom den delen av året hvor det er mindre turister kan bygget benyttes som grendahus og forsamlingslokale tilpasset lokal bruk. Observatoriet på taket er velegnet for å nyte stjernehimmelen gjennom den mørke årstiden. Dette er ett av tiltakene som gjennom vinteren både gir kvaliteter til lokalsamfunnet og legger til rette for mer turisme også på denne delen av året.

Konseptskisser Grendahuset og Servicebygg

Byggets runde form skiller seg ut, men er også med på å binde sammen det fragmenterte uttrykket i sentrum. Utstrakt bruk av tre utendørs binder bygget sammen med den historiske naustrekken, men med et klart moderne uttrykk som virker samlende på eksisterende bygningssmessige stilblanding. Materialbruken er klimavenlig og støtter opp under posisjonen som sentrum i et verdensarvområde.

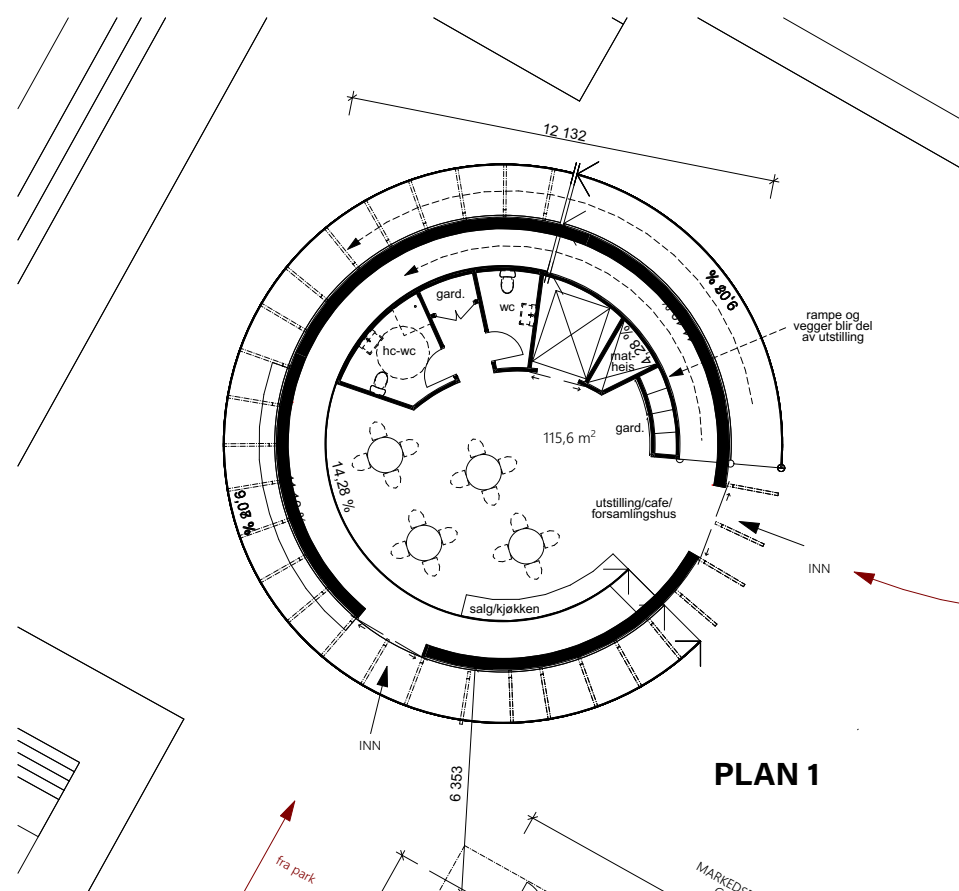
Grendahus

I byggets første etasje er det tilrettelagt for kafedrift. Her er det serveringsdisk med enkelt kjøkken, og en matheis for mulig servering i byggets øvrige etasjer. Her er også WC, handicap-WC og garderobe.

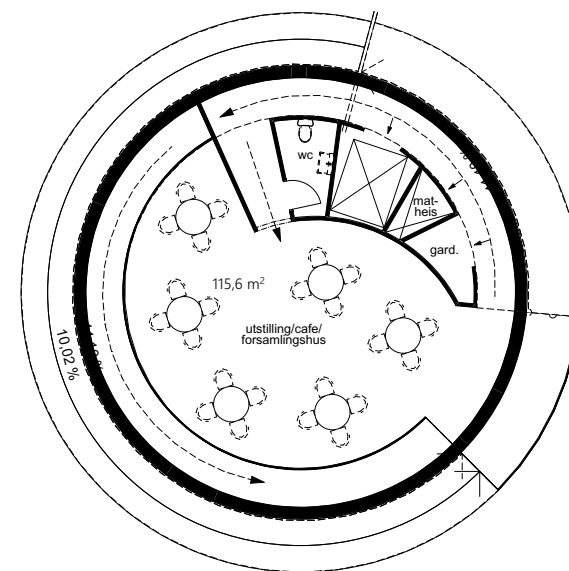
Det er mulig å ta seg oppover i etasjene både ved utvendig og innvendig rampe, og ved hjelp av heis. Den utvendige rampen er universelt utformet. Man kan sitte ned og nyte utsikten inne, og det er dør ut mot kaifront og park, og tilrettelagt for ute-servering under dekket av rampen utenfor.

Byggets andre etasje er tilrettelagt for å sitte ned og nyte mat og utsikt. Veggene, inkludert veggene langs rampen oppover er tilrettelagt for utstillinger og informasjon. Både byggets første og andre etasje kan tjene som turistinformasjon i samspill med kafedriften. I andre etasje er det toalett, heis og garderobe.

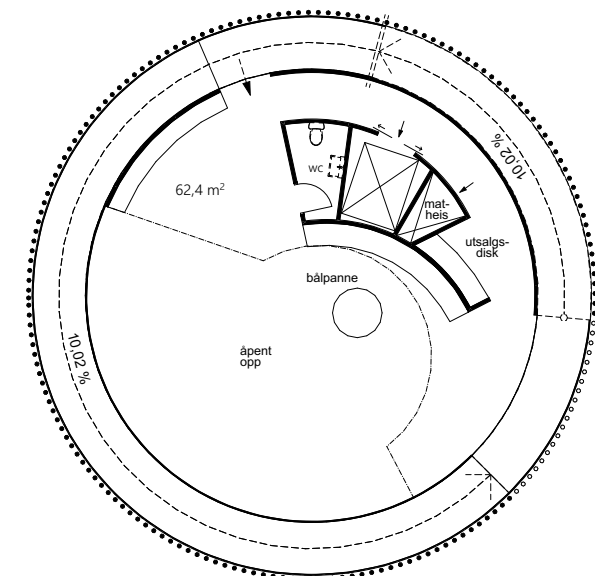
Observatoriet på taketasjen nås via den utvendige rampen eller heis, også matheisen går hit opp og det er dermed tilrettelagt for at det kan utføres enkel servering også på taket. Her er det storslått utsikt over fjord og fjell, med overdekkete sitteplasser som kan benyttes i regn og dårlig vær. Dette gjør observatoriet også funksjonelt for aktivitet i vinterhalvåret og det er lagt til rette for at det kan plasseres en bålpanne sentralt på taket.

PLAN 1

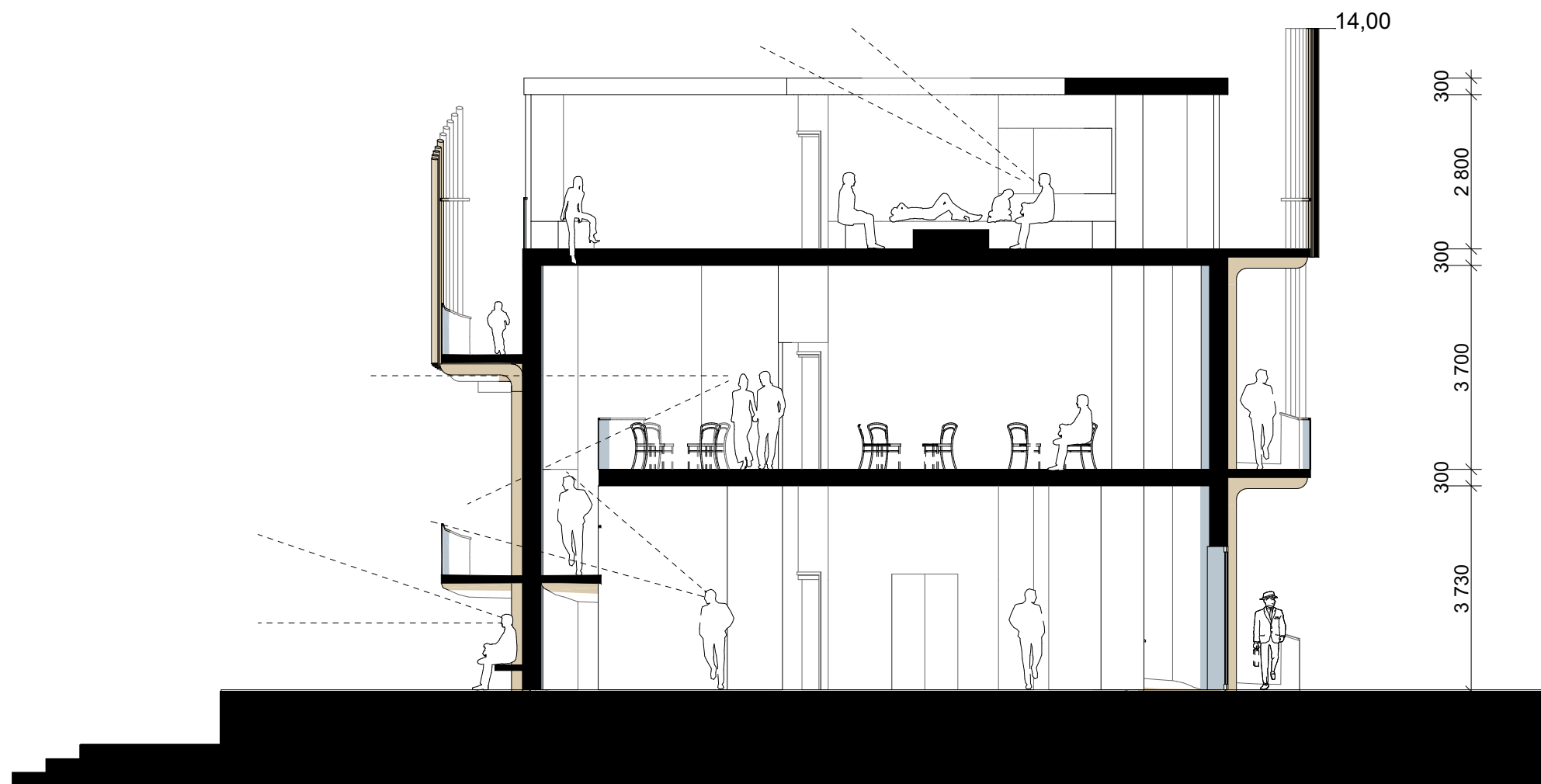
PLAN 2

PLAN 3

Grendahus

Den runde formen åpner for 360-graders utsikt. Det er lagt vekt på å sikre siktlinjer, både gjennom bygget, og fra de ulike etasjer, rampene og sitteplasser. Utsikten strekker seg også opp og inkluderer himmelen. Vegger og rekkverk fremstår som transparente og gir kontakt mellom ute og inne, samtidig som de gir en følelse av å være omsluttet og skjermet.

Grendahus

I 1.etasje er serveringsdisken plassert inn under den innvendige rampen og utsikten mot fjorden holdt fri. En dør ut til høyre for serveringsdisken åpner for enkel uteservering. Under den utvendige rampen vil det være mulig å sitte tørt i stille regn. Den lette, ytre trekonstruksjonen åpner bygget, mens de innvendige, hvite veggene tjener for visning/ oppheng av informasjon og utstillinger.

Grendahus

2. etasje - Store glassvegger gir lys og utsikt, og gjør det mulig å sitte inne med en følelse av å sitte ute. Lette konstruksjoner i tre bidrar til en følelse av luftighet. Som kafe blir serveringslokalene attraktive for besøkende, og som grendahus gjennom vinteren gir det mulighet for en rekke ulike sammenkomster, møter og feiringer. Rampen på utsiden gir liv og spenning til fasaden og er slik med på å forsterke koblingen mellom ute og inne.

Grendahus

*"Two things fill the mind with ever-increasing wonder and awe:
the starry heavens above me and the moral law within me."
Immanuel Kant*

Observatoriet gir plattform for en storslått utsikt, og fungerer som en arena for aktivitet i seg selv. Her er det mulighet for å sitte tørt når det regner, nyte servering, eller få informasjon fra disken. Rekkverket som rammer inn taket åpner for utsikt samtidig som det rammer inn aktiviteten og de som oppholder seg på observatoriet. På vinterstid kan man sitte på varme skinn, med fyr i bålpannen, kakao og gløgg, og studere stjernehimmelen.

Servicebygget

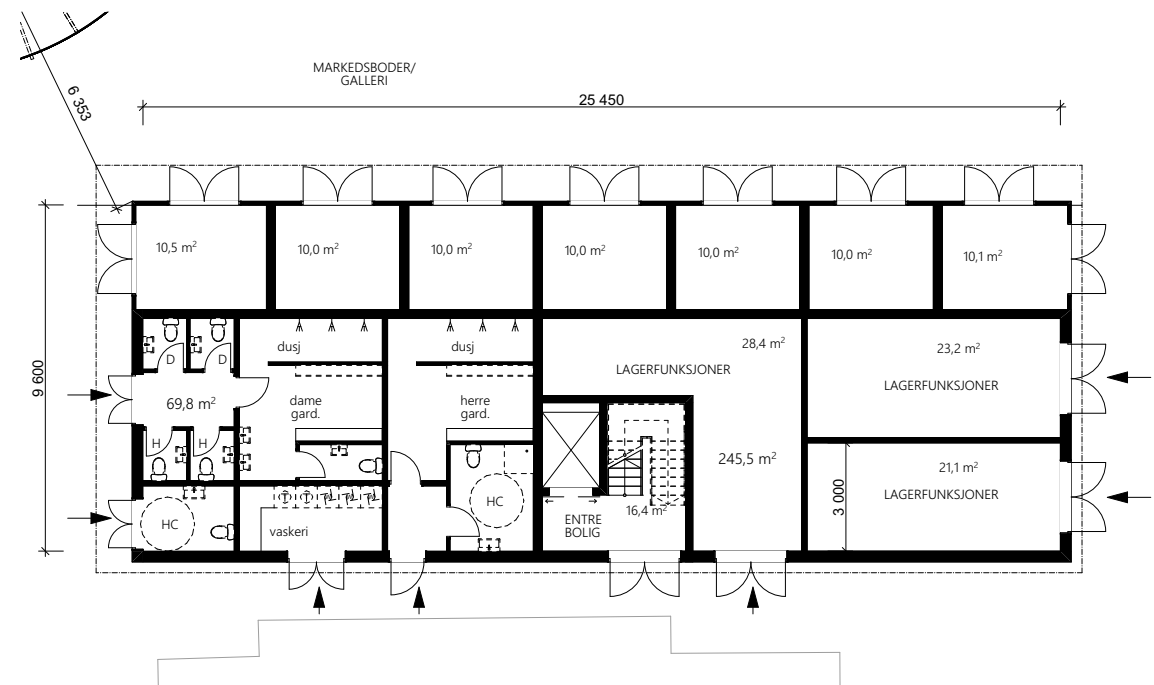
Servicebygget ligger inn mot butikken og tilbyr en aktiv fasade mot det nye torget. Utformingen og utstrakt bruk av treverk knytter bygget sammen med både observatoriet og den eldre trehusbebyggelsen, og bygger dette sammen med butikken. Formmessig binder bygget sentrum sammen og er med på å gi det et mer helhetlig uttrykk. Fasaden rammer inn torget og gir en mer intim størrelse og form på dette. Trekonstruksjoner gir bygget et større potensial for klimanøytralitet, som er et vesentligmelement for byggeri sentralt i et verdensarvområde.

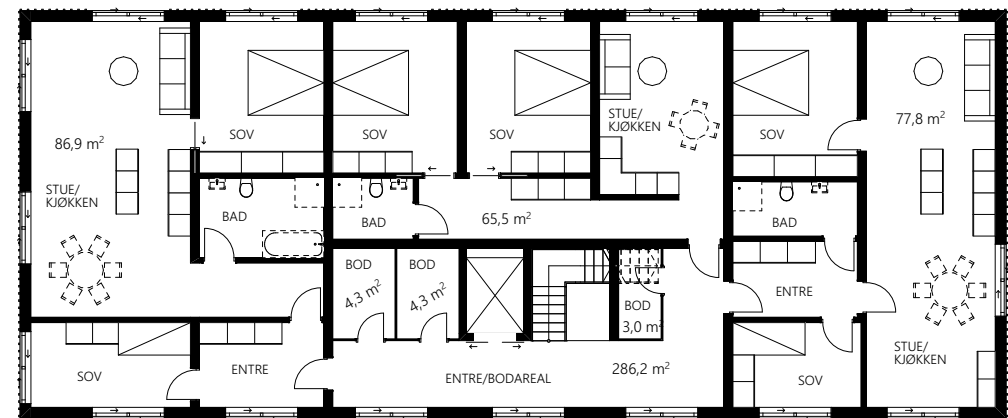
fasade mot nord

Servicebygget

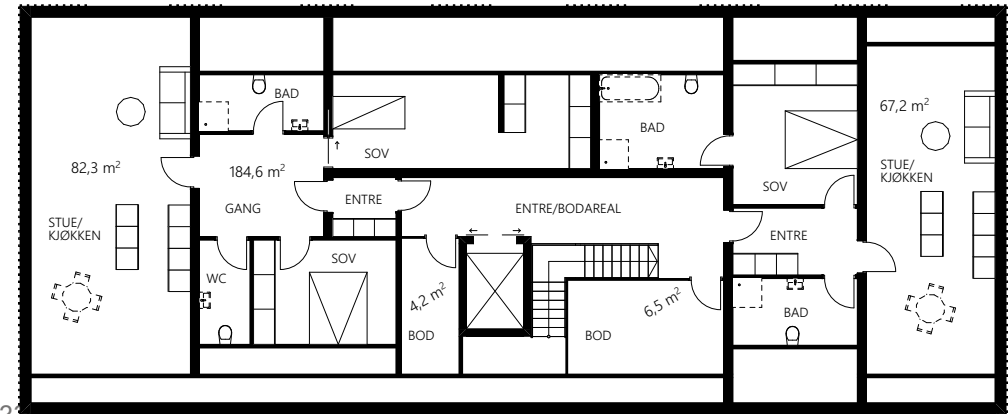
PLAN 1
BRA: 245,5 m²

PLAN 2
BRA: 286,2 m²

PLAN 2
BRA: 184,6 m²

Der bygget vender mot torget er det lagt til rette for torgboder i første etasje som følger opp typologien fra gågaten i et moderne uttrykk. Bodene vender direkte ut mot torget og er med på å aktivisere dette, samtidig som det øker potensialet for lokal verdiskapning og tilbud for turister.

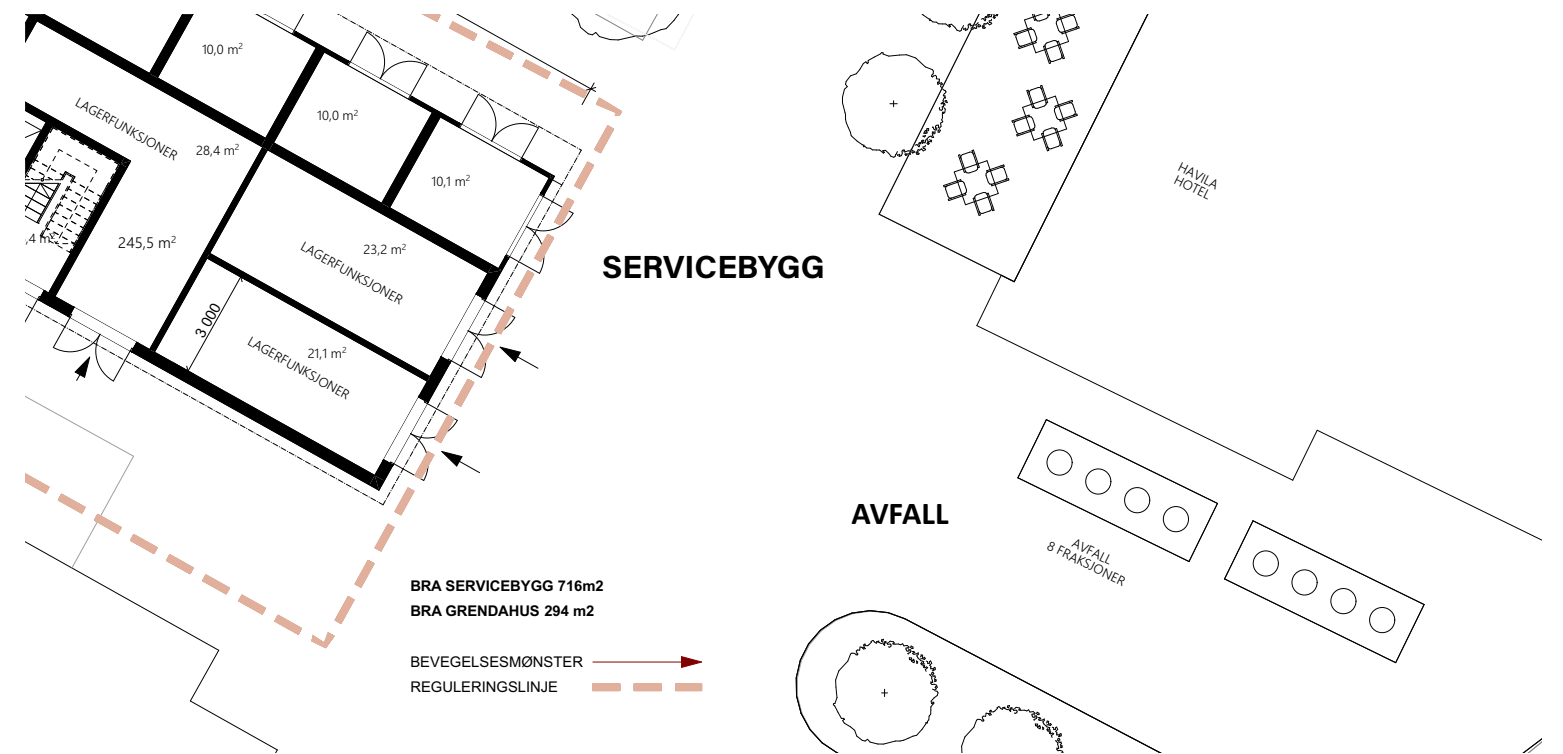
Løsninger strukturerer funksjonene og gir rom for å samle mye av det som i dag er løst med tilfeldige og flyttbare salgsboder. Torgbodene er fleksible og er forsterket med lagerfunksjoner og fasiliteter for de ansatte i bakkant.

Byggets bakside inneholder lagerfunksjoner som betjener bodene og som i tillegg kan gi ekstra lagerkapasitet til de aktivitetene som foregår i den gamle naustrekken. Byggets øvrige etasjer inneholder leiligheter.

Den delen som vender ut mot småbåthavnen tilbyr servicefunksjoner for båtfolket, som: toaletter, garder-ober og vaskerom. Funksjonene kobler småbåthavnen tett på torget og de funksjonene som ligger det.

I andre og tredje etasje er det tegnet inn leiligheter. Boligene er store nok og har kvaliteter som gjør dem egnet for fast beboelse, eller de kan benyttes for utleie til sesongarbeidere som dermed kan bo tett på arbeidsplass og slik sett redusere det lokale transportbehovet og parkering.

Forslag avfallsløsning

Å håndtere avfall har vist seg som en utfordring knyttet til drift av næring i gågaten. Her blir det foreslått et felles tømme punkt ved den eksisterende brannstasjonen. Tømme punktet kan nås ved bruk av tralle eller et enkelt lite kjøretøy anskaffet for håndtering av varelevering og avfallshåndtering i gågaten.

På torget, tilknyttet drift av de nye byggene, bør nedgravde løsninger benyttes. Foreslått liftomat-løsning er ikke avhengig av renovasjonsbiler må komme helt tett opptil stasjonen, de er ikke visuelt dominerende eller skjemmende, de er tilpasset eksisterende renovasjonsbiler, og de er arealeffektive. Ulike plasseringer er dermed mulig, men på sørsiden av hotellet fremstår som et naturlig valg relatert til torget og de nye torgbodene.

Grendahus og Servicebygg fra sjøfront

Mange av de besøkende opplever sentrum først fra sjøsiden. De nye byggene, sammen med kaifront og vegetasjon, gir sentrum et mer helhetlig inntrykk. Det runde bygget gir et særpreg til sentrum uten å stikke seg ut som et signalbygg. Materialbruk, form og høyder er harmonisert og gir rytme til uttrykket.

GEIRANGER SENTRUMSUTVIKLING

-utvidet bruk av parkeringsareal

Skissering av muligheter for utvikling av tomten sør for butikken inngår i oppdraget, samtidig er det kommet tydelige innspill om at det er nødvendig å ivareta eksisterende parkeringskapasitet - i alle fall frem til en eventuell fjellhall blir etablert. Vi har derfor valgt å utvikle tre ulike konsept som alle ivaretar parkeringsbehovet, men som på ulike måter åpner for en fleksibel bruk som tilfører parkeringsarealet flere kvaliteter, åpner det for utvidet bruk, eller etablerer fleksible strukturer som kan transformeres og tettes igjen når/dersom fjellhallen blir etablert.

En vesentlig målsetning har vært å jobbe med sesongvariasjonene, med et særlig fokus på løsninger som gir verdi og nye muligheter i vinterhalvåret. Dette er kvaliteter rettet mot lokalsamfunnet gjennom den mørke og stille årstiden, men som også kan være med på å øke grunnlaget for vinterturisme.

Å tilføre kvaliteter og programmer for barn og unge har vært et viktig siktemål ved de konseptene som er utviklet. Slik sett følger forslagene opp ønsker fra skoleelevene som kom frem i møte med dem. Dette er i stor grad forenelig med undersøkelser som viser at turister ønsker seg aktivitetsområder som også er tilpasset barn og unge.

Som et siste element har ett av konseptene tatt på alvor ønsket om sentrumsnære leiligheter for eldre. Dette gir både lettstelte boliger tett på butikk og omsorgssenter, samtidig som det kan bidra til å "fristille" større boliger til familier som ønsker å bosette seg i Geiranger. "Eldreboligene" vil også kunne fungert godt for andre som ønsker mindre boliger i sentrum for hele eller deler av året.

Alternativ A: Grønn Parkering

Alternativ B: aktivitetsplass og park på tak

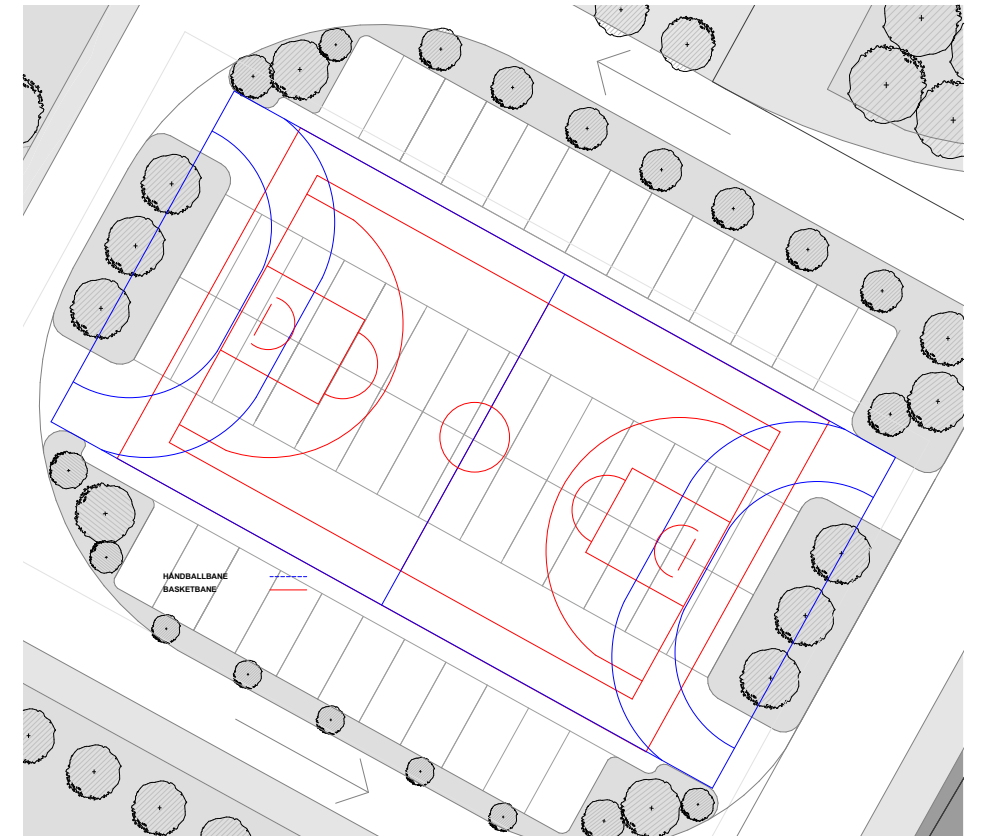
Alternativ C: eldreboliger og park på tak

Alternativ A) Grønn parkering

Referanser til bruk av grønt på parkeringsareal samt ideer for opptegning på asfaltdekke.

Alternativ A er det minst omfattende alternativet. Det innebærer en restrukturering av dagens parkering tilpasset en snusløyfe for buss. Antallet parkeringsplasser opprettholdes omtrent som i dag. Parkeringsarealet tilføres grønne kvaliteter i form av vegetasjon og binder det således sammen med parken. Store nok deler holdes åpne og kan strekes opp for ballspill eller annet på de tidene av året hvor det ikke er behov for all parkeringskapasiteten.

Planutsnitt med oppriss av hhv. basket og håndballbane

Alternativ B)

Aktivitetsplass og park på tak

JAJA architects, park'n'play, Copenhagen

Alternativ B innebærer å etablere et aktivitetsområde på et dekke over parkeringsplassen. Den fleksible paviljongen fordobler deler av arealet i sentrum på en måte som gir et ekstra nivå. Dette ivaretar parkeringsmulighetene samtidig som det tilføres kvaliteter som ikke finnes her i dag. I tillegg etterlates det er overbygget areal som kan få stor bruksverdi gjennom de delene av året som parkeringsbehovet er mindre.

Burckhardt & Partners, MFO park, Zurich

Aktivitetsplass og park på tak

Dekket tilføres kvaliteter som ungdomshus som også kan tjene som kafe eller annet. Området blir grønt og fungerer som en forlengelse av parken, men på et annet plan. Trapper knytter dekket sammen med bakkeplanet på to sider og danner en sammenhengende trase gjennom området. Det blir i tillegg heis for å sikre universell utforming.

Aktivitetsplass og park på tak

Paviljongen byr på et stort aktivitetsområde med ulike soner for både ro og utsikt, samt mer aktive områder. Sentralt på paviljongen ligger et bygg som kan tjene som ungdomshus og som kan ha en funksjon som kiosk/kafe i turistsesongen om ønskelig. I tillegg til dette er det tegnet inn skur for oppbevaring av leker og utstyr, samt et overbygget sitteområde med utslit til aktiviteten under på bakkeplan gjennom et liggenett. Sitteområdet vil kunne være et chilleområde, eller en form for «tribune» ved aktivitet på spilleflaten under.

Aktivitetsplass og park på tak

Aktivitetsplass og park på tak

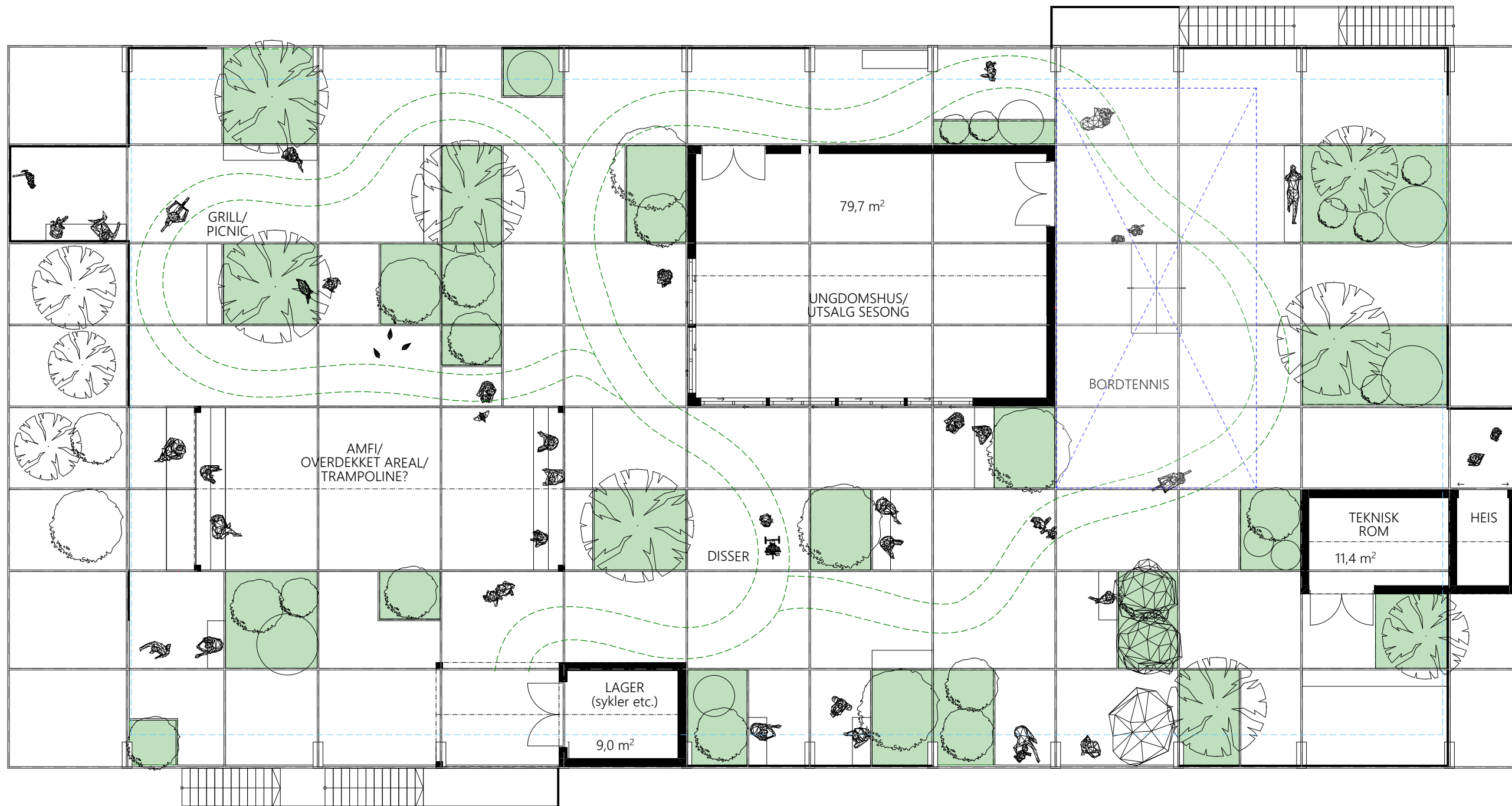

Parkeringsplass i høysesong, aktivitetsplass og lekeareal på tak året rundt.

Utenom høysesong kan biler parkere slik at plassen kan brukes til ballspill, skøyter eller annen aktivitet. Åpning i takkonstruksjon blir en fin tilskuerplass for de som ser på. Banen fungerer som et supplement til eksisterende lekeplass og uteområde ved skolen i Geiranger, og kan være en attraksjon som trekker til seg aktivitet og som tilbyr muligheter som i dag ikke finnes på stedet. Fleksible veggger kan trekkes ned som klimaskjerm.

Aktivitetsplass og park på tak

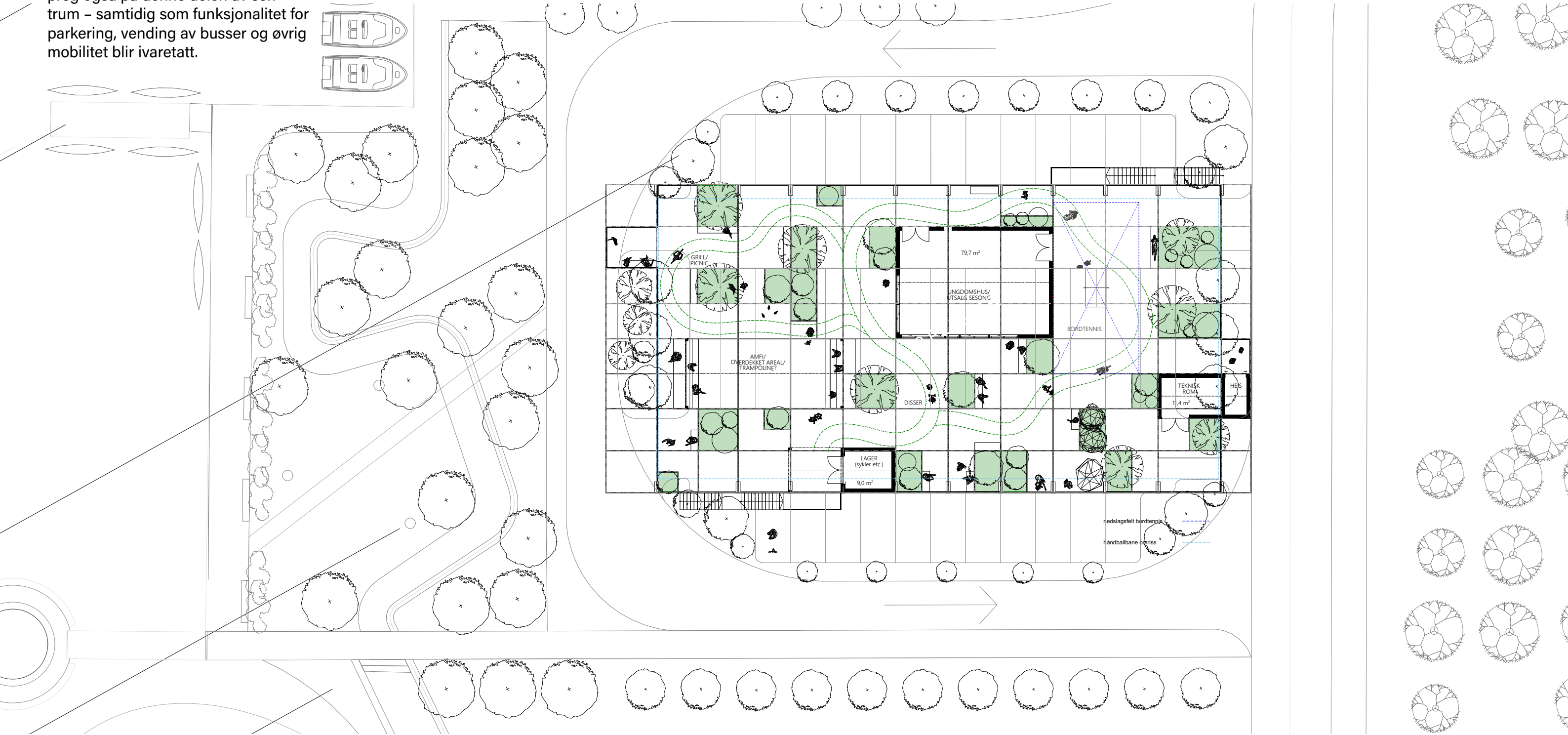
Paviljongen som legger seg over parkeringsarealet lager tak over et areal litt større enn en håndballbane, markert med blå stiplet linje. Dette muliggjør en spilleflate med tilskuerplasser skjermet under tak gjennom den delen av året hvor parkeringsbehovet er mer begrenset.

nedslagsfelt bordtennis

håndballbane omriss

Aktivitetsplass og park på tak

Vegetasjonen rundt, og på taket over, parkeringsarealet binder dette sammen med parken. Arealene virker gjensidig forsterkende på hverandre, og sumvirkningen er et tydelig grønt-preg også på denne delen av sentrum – samtidig som funksjonalitet for parkering, vending av busser og øvrig mobilitet blir ivaretatt.

Alternativ C) Eldreboliger på tak

Alternativet baserer seg på innspill som kom fram gjennom medvirkningsrundene om et behov knyttet til mindre boliger i sentrum, gjerne i form av boliger for eldre. Nærheten til omsorgssenteret gjør også at eldreboliger her kan fungere i et samspill med servicefunksjoner knyttet til omsorgssenteret.

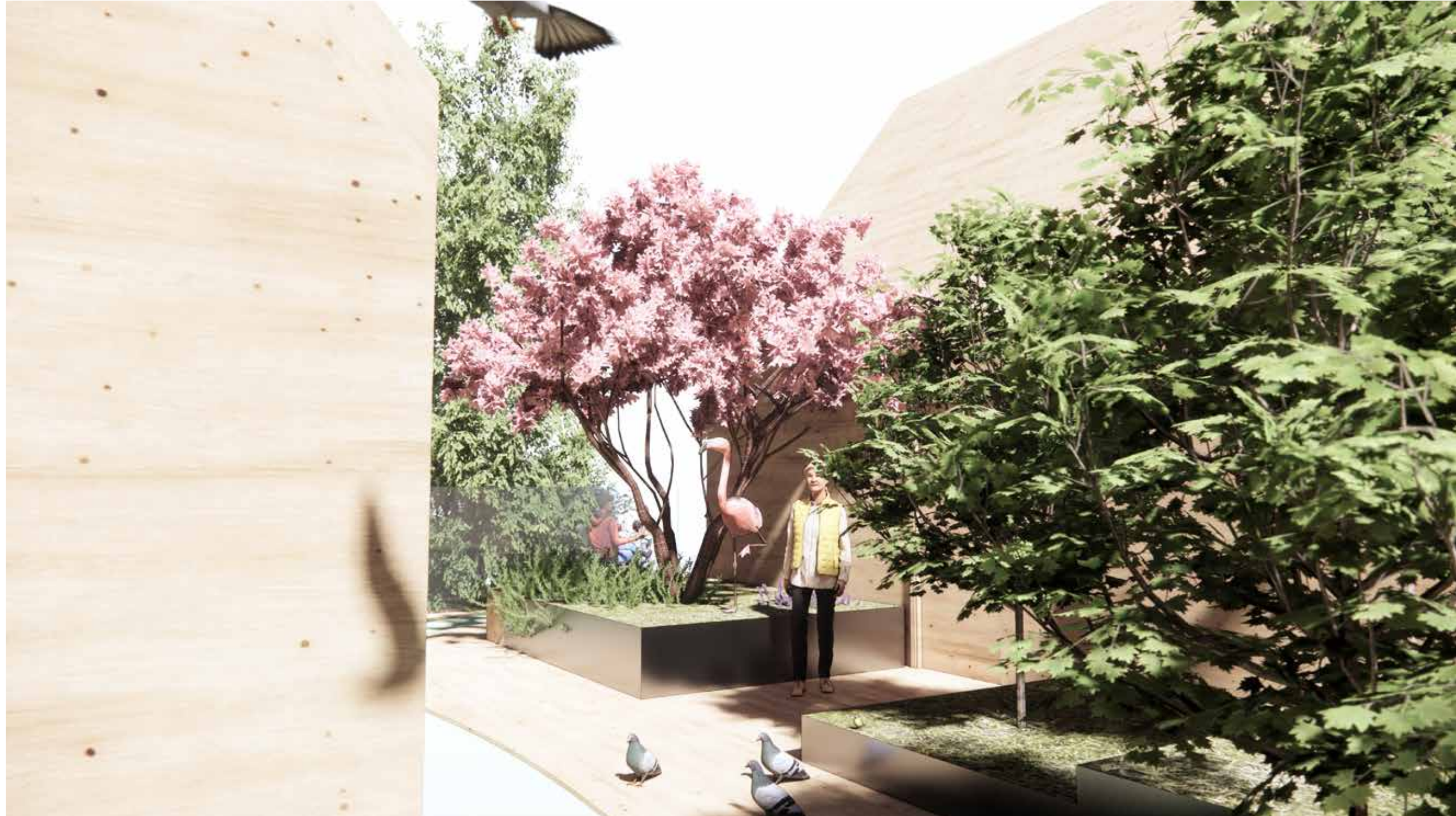

Eldreboliger på tak

Boligene er små, men funksjonelle. Strukturen åpner for å bo tett og skjermet, og byr også på gode kvaliteter i form av grønt, utsikt og sol. At boligene er oppe på dekket opp gir trolig også positive lokalklimatiske effekter knyttet til å heve seg noe over kald og fuktig elvetrekk, samtidig som høyden gir noe mer sol.

Eldreboliger på tak

Boligene ligger i noe som minner om en tradisjonell tunstruktur. Man bor tett på hverandre og ulike grader av privathet blir viktig. Bruk av vegetasjon er en strategi for å skape ulike soner. Det å bo tett på åpner for fellesskap, deling og interaksjon mellom beboerne, noe som motvirker de nye folkesykdommene knyttet til ensomhet og isolasjon.

Eldreboliger på tak

Boligene er av varierende størrelse. De inneholder fullverdige boligfunksjoner, men er generelt små og i hovedsak egnet for en-personshusholdninger.

håndballbane omriss

Eldreboliger på tak

Fleksibel bruk av parkeringsareal

Diagram som viser alternativ bruk av plass under og over tak gjennom året

Eksempel på park som endrer bruk gjennom året; Rosa Parks park, Michigan, vår

Rosa Parks park, Michigan, vinter

	Vår	Sommer	Høst	Vinter
A) Parkering og grønt	Skateboard, grønt, benker basket/ballspill sykkel	Grønt, benker parkering	Skateboard, grønt, benker basket/ballspill sykkel	Skøyter/ ballspill benker
B) Park og Aktivitet	Park, grill og picnic grønt, lek, aktivitet kafé/ungdomshus Konsert, marked, basket/ballspill, sykkel, skateboard, benker/hhusker	Park, grill og picnic grønt, lek, aktivitet kafé/ungdomshus Parkering	Park, grill og picnic grønt, lek, aktivitet kafé/ungdomshus Konsert, marked, basket/ballspill, sykkel, skateboard, benker	Grill, opphold, Kafé/ungdomshus, lek, bålpanne, gløgg Skøyter, benker, konsert, julemarked
C) Eldreboliger	Eldreboliger Konsert, marked, basket/ballspill, sykkel, skateboard, benker	Eldreboliger Parkering	Eldreboliger Konsert, marked, basket/ballspill, sykkel, skateboard, benker	Eldreboliger Skøyter, benker, konsert, julemarked

Visualisering sjøfront

De nye byggene binder sammen, og bygger bro mellom, en bebyggelse fra ulike epoker og i ulike stiler. Byggene avgrensar nye offentlige rom og plasser, tilpasser seg eksisterende byggehøyder og holder siktlinjer mellom torgområdet og fjorden åpne.

SKISSEPROSJEKT FJORDPARKEN OG GJESTEHAVNA

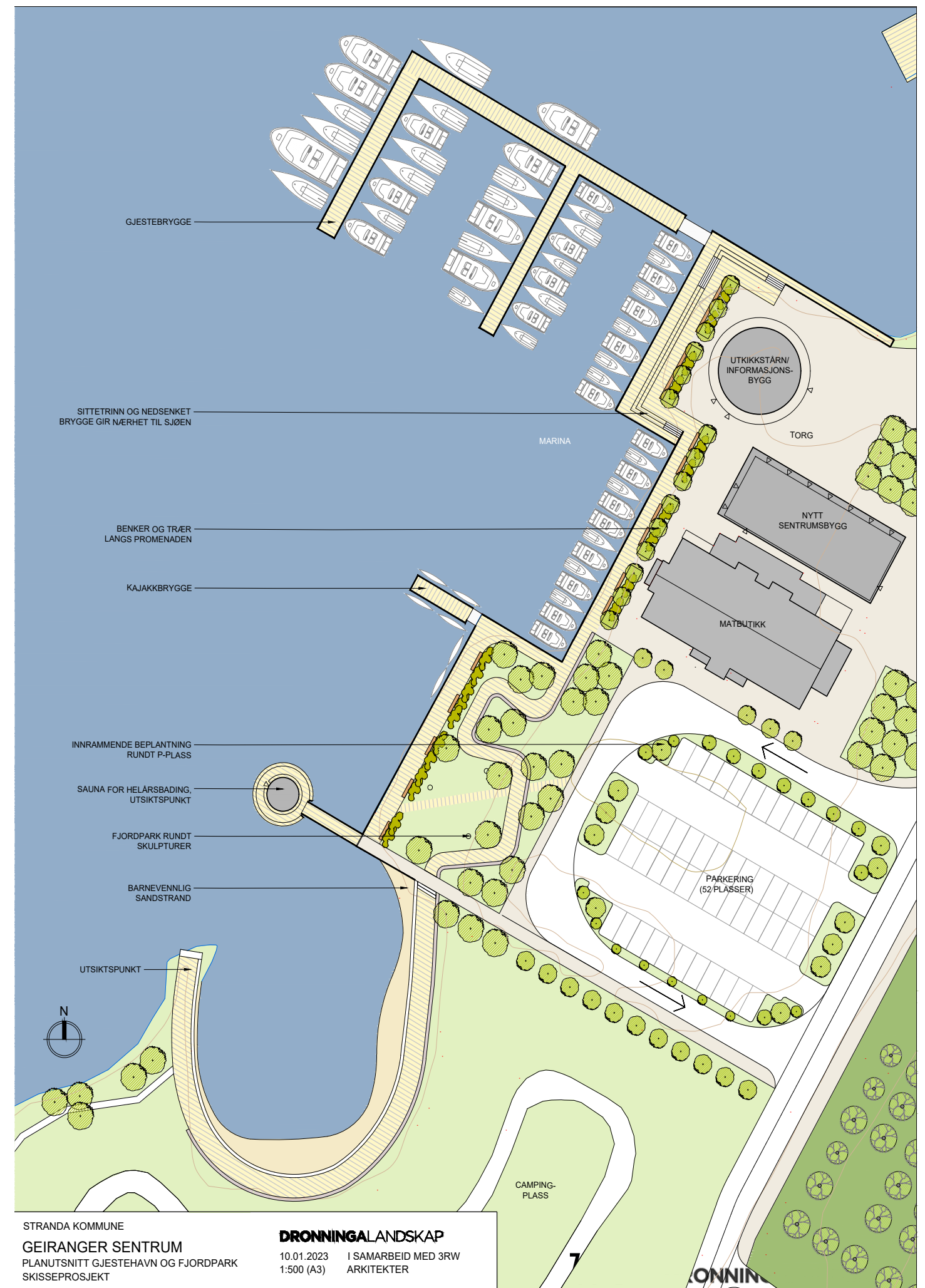

Utforming av Fjordparken og Gjestehavna

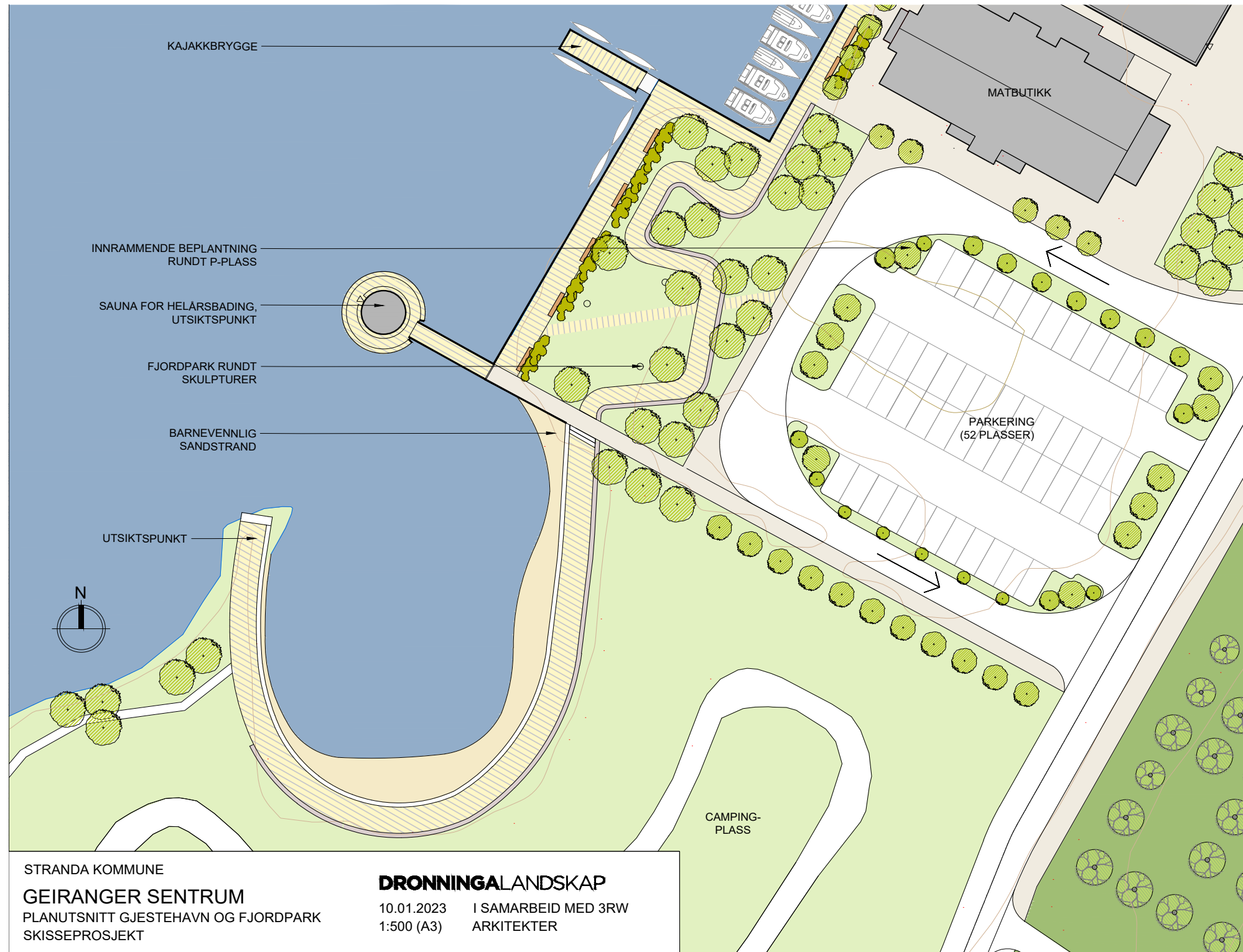
Denne delen av skisseprosjektet består av:

Utforming av den nye fjordparken rundt plassering
av skulpturene til Storfjordens Venner, «Fjordfolket»

Utforming av Geiranger gjestehamn (den landbaserte
delen) med mål om å sikre en god overgang mellom land
og sjø.

Utforming av Fjordparken

Fjordparken blir en grønn og frodig park ytterst mot sjøen, og vil være et attraktivt område for opphold. Minnesmerket «Fjord-folket» innpasses i parken. Endelig innpassing er ikke bestemt.

Parken plasseres langs fjordpromenaden med romslige kantsoner mot sjøen, der det er tilrettelagt for opphold med benker. Inne i parken fører en mykt utformet gangsti til ulike parkrom der man kan komme tettere på vegetasjonen og oppsøke sol/skygge. En diagonal hellegang skaper sammenheng på tvers og gir utsikt til fjellet i sør og minnesmerket.

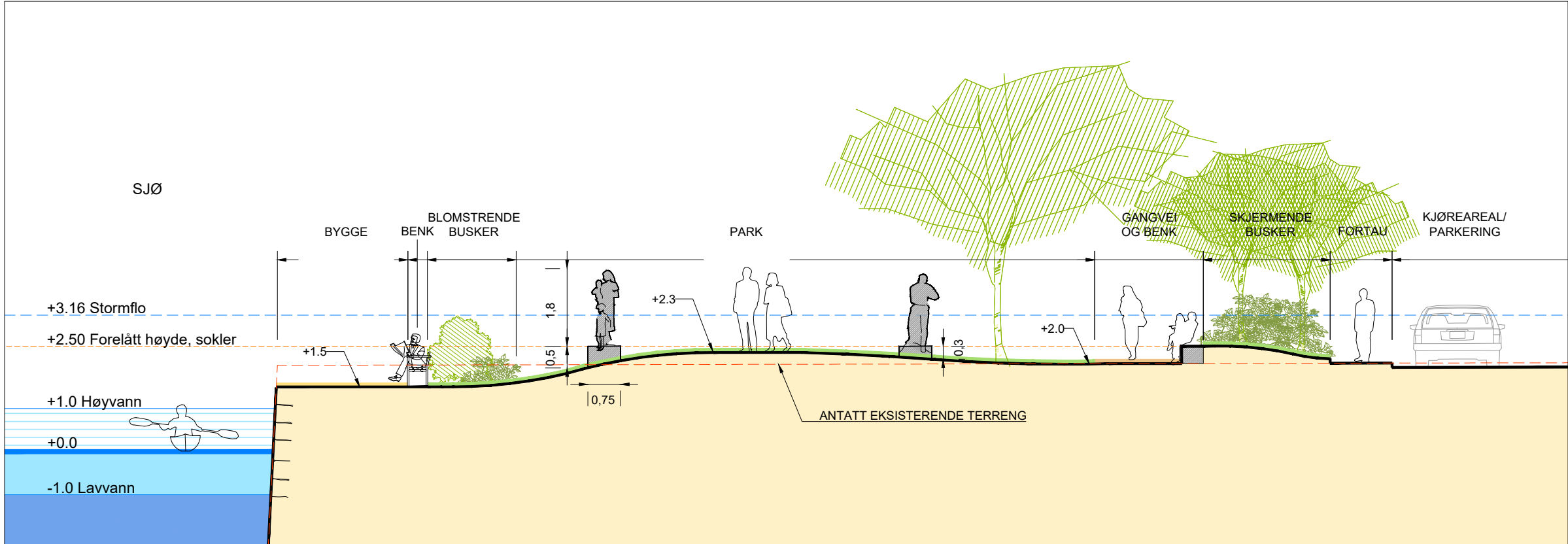
En buet sittekant langs stien tar opp terrenget mot parkeringsplassen. Dette området plantes til med skjermende og blomstrende vegetasjon.

Parken plantes til med variert vegetasjon som gir rommelighet, skjerm og variasjon gjennom året. Det tas utgangspunkt i lokale planter. Det benyttes både trær (små eller middelshøye), busker, bunndekkende planter, samt eng og gress.

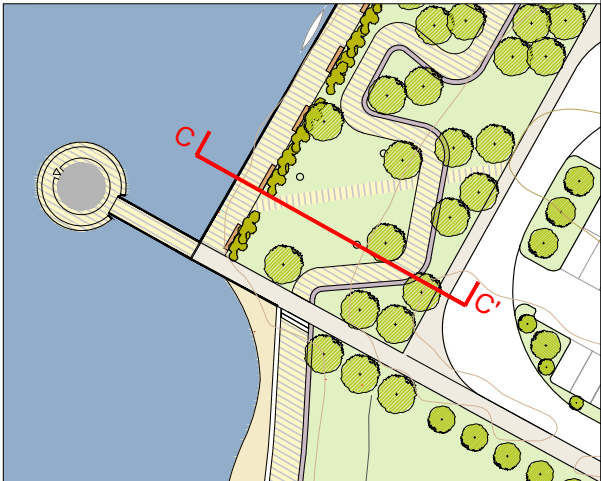
Som dekke på stier anbefales det å benytte lokal stein, som lokal skifer eller grus. Grusen må være fast, slik at den kan trilles på. Mot sjøkanten kan det etableres tredekke dersom det er mest hensiktsmessig.

Plenen i parken vil være fin for opphold og lek på varme sommerdager. Mot sjøen etableres det kajakkbrygge og badehus for helårs bading.

Snitt Fjordparken

SNITT C 1:100

Rev.	Beskrivelse	Dato	Utarb.	Kontrollert	Godkjent
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
STRANDA KOMMUNE		Dato	Utarb.	Kontrollert	Godkjent
GEIRANGER SENTRUM		10.01.2023	UBS	RMO	RMO
LANDSKAPSSNITT C		Opprisset	Tegningsskisse	Rev.	-
FJORDPARK		592	L-012	-	-
Dronningens gate 22		0154 Oslo	40 62 64 22	www.dronninga.com	-

Fjordparken

Perspektiv av Fjordparken sett mot sør

Utforming av Gjestehavna

Gjestehavna skal tilgjengeliggjøre sjøkanten, og benyttes både fra sjøen og fra land. Gjestehavna tilrettelegges som gjestehavn eller småbåthavn for lokalbefolkning.

Gjestehavna plasseres utenfor butikken og det nye sentrumsbygget, og vil danne en sammenheng mellom bebyggelse og sjø. Det skal være god tilgjengelighet mellom bygg og havn.

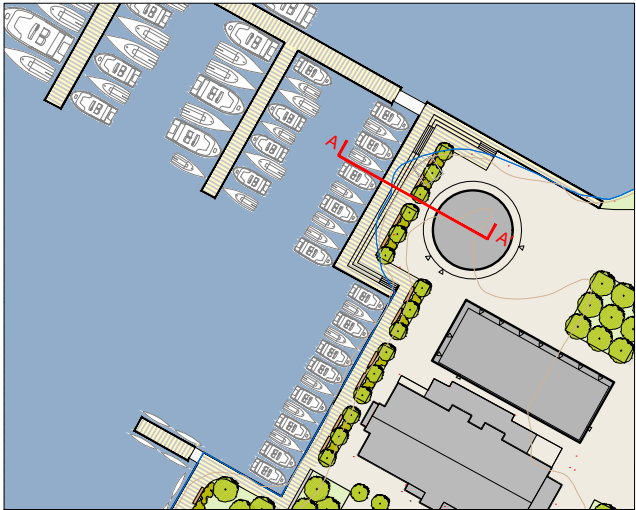
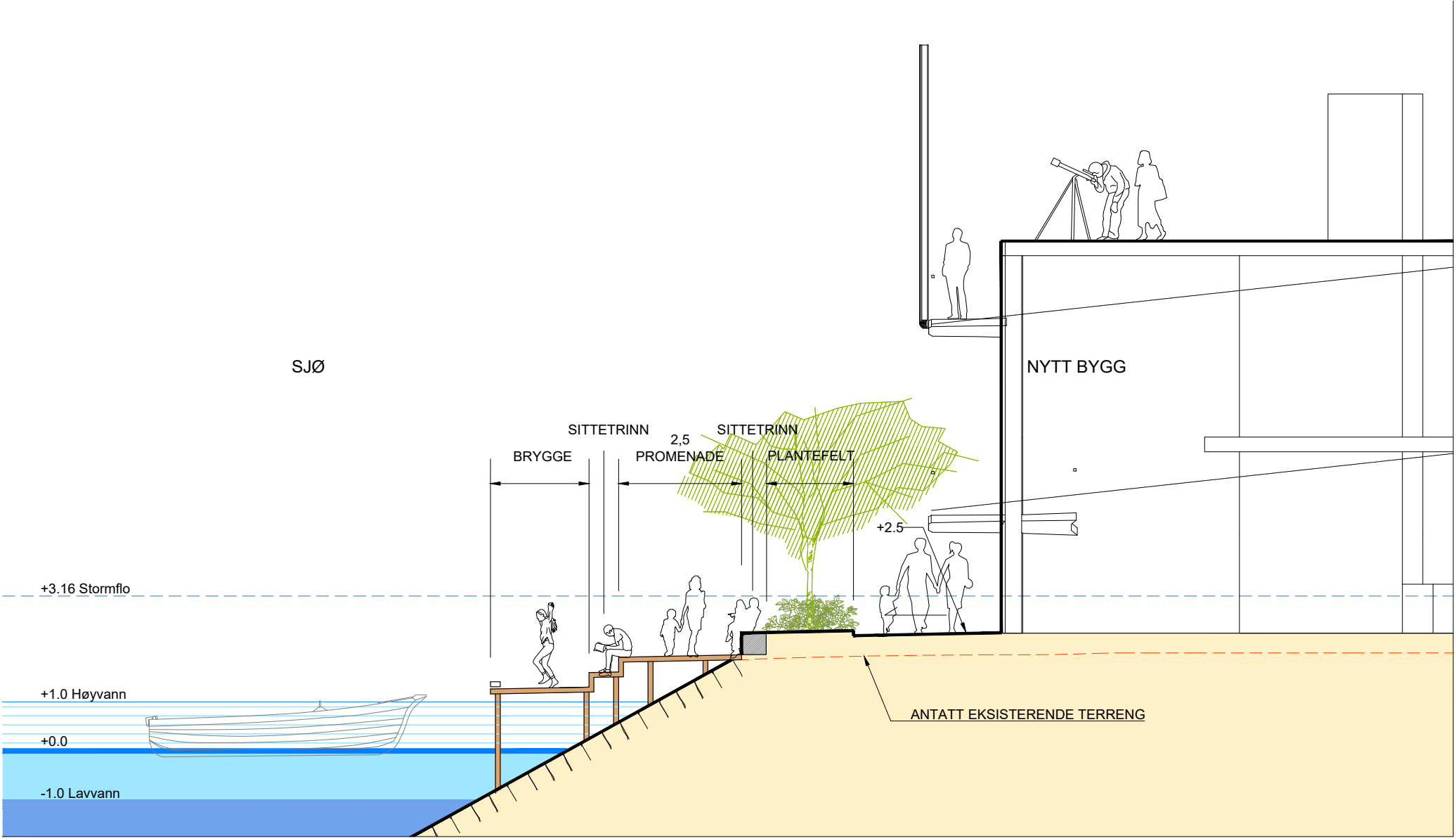
Bryggekannten terrasseres med trinn ned mot sjøen, slik at den kan benyttes som sittekannt. Det blir plass til at mange kan sitte på brygga samtidig, noe som er positivt når det er mange besøkende i Geiranger.

I forkant av brygga etableres et opphøyd plantefelt med oppstammede, blomstrende trær, som skaper en frodig overgang mellom bakenforliggende plass og bryggekannt.

Mellom trærne legges det til rette for opphold med komfortable benker. Som dekke innenfor brygga anbefales lokal stein, som skiferdekke eller stabilisert grus, slik at den kan trilles på. Brygga består av treverk.

Snitt Gjestehavna

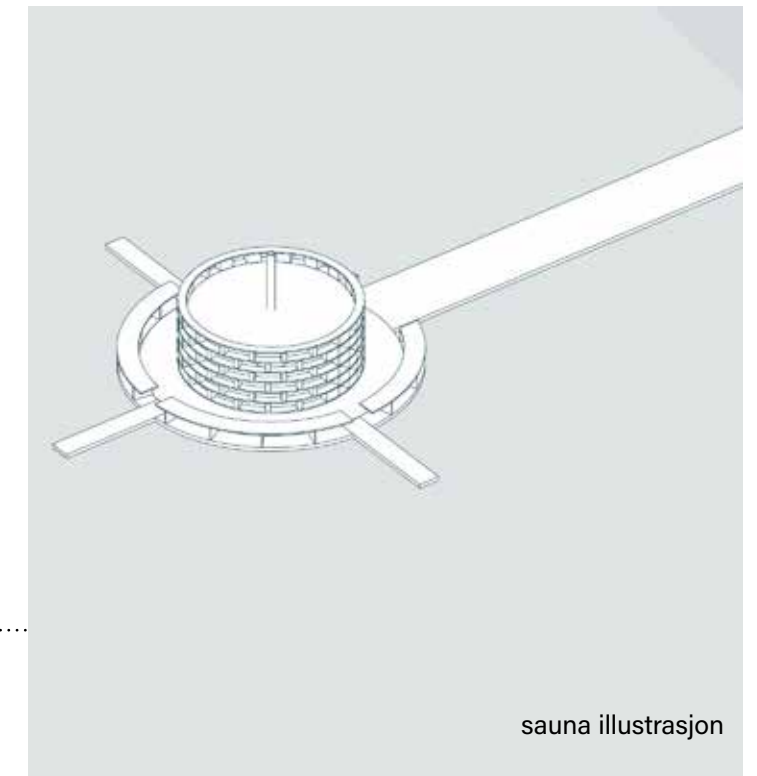

-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
Rev.	Beskrivelse	Dato	Utarb.	Kontr.	Godkj.
STRANDA KOMMUNE		Original format A3	Fag	Landskap	
GEIRANGER SENTRUM		Tegningens filnavn			
		Planteliste SKISSEPROSJEKT			
PRINSIPPSNITT A BRYGGEKANT		Målestokk (A3) 1:100			
DRONNINGENSLANDSKAP		Dato 10.01.2023	Utarbeidet UBS	Kontrollert RMO	Godkjent RMO
Dronningens gate 22 0154 Oslo Tlf. 40 62 64 22		Oppdragsnr. 592	Tegningnr. L-010	Rev. -	
e-post: post@dronninga.com www.dronninga.com					

Perspektivskisse Gjestehavna og Fjordparken

Visualisering parkområde

Visualisering cruiseankomst

Sammen med vegetasjonen som er tilført endrer bygg, park og kaifront denne delen av sentrum fra grå flater til et levende sentrum som byr på aktivitet, muligheter for ro og rekreasjon, handel og servering. Sentrumsflaten knyttes dermed sammen med de grønne delsidene der bebyggelsen stiger oppover mot Geirangers ulike platåer.